

Världspremiär
även på Savoy

NÖJE. I dag får världen stifta bekantskap med nye James Bond, **Daniel Craig**. Så också ålänningarna när Casino Royale har världspremiär även på bio Savoy. Nöje har redan sett filmen.

SIDORNA 14-15

Nya Åland

Fredag

24 november 2006

Nr 229

Pris 1,20 €

Tel 23 444

Riksdagskandidat föreslår plattskatt

Alla betalar 30 procent efter 8.000 euro

NYHETER. Kan ålänningarna tänka sig ett system där alla betalar 30 procent i skatt på den del av förvärvsinkomsten som ligger över 8.000 euro per år?

Det förslaget presenterade **Magnus Lundberg**, centerkandidat i riksdagsvalet, som en vision på handelskammarens höststämma i går. Han konstaterade själv att det

finns en viss progressivitet inbyggd tack vare det höga grundavdraget, som tar hänsyn till dem med låga inkomster.

Lundberg har också en lista på vad ett skattesystem skall fylla för krav, bland annat skall rättssäkerheten vara hög. Han tycker att debatten om övertagande av beskattningsrätt borde börja i den ändan. Om man

lyckas bli överens där så kan man sedan gå vidare. Nu har en del talat för övertagande utan att ha ett klart innehåll.

Doktor **Agneta Karlsson** talade ur ett forskarperspektiv om hur man bygger upp ett skattesystem. Hon konstaterade att så gott som alla nya ekonomier har gått in för plattskatt.

SIDAN 4

Skadad tvingades vänta på transport

Pådrag. Räddningsverket och Strandnäs FBK ryckte ut till branden på Grindmattesvägen i Mariehamn. Foto: JONAS EDSVIK

NYHETER. Sjukhusets mobila respirator fungerade inte när en svårt brännskadad man skulle föras till riket för vård med helikopter efter en brand under natten till tisdagen.

Därför måste Superpuman vända tillbaka, och därför dröjde det till tidig morgon innan mannen kunde skickas vidare till Uppsala.

SIDAN 3

Trafiken måste säkras

NYHETER. Mariehamn toppar landets krockstatistik, trimmade mopeder blir allt vanligare och moppeolyckorna har nästan tredubblats på två år. Ålands ömsesidiga försäkringsbolag kallade till öppen debatt kring vad den olyckliga utvecklingen beror på, och hur man kan gå till väga för att vända den.

SIDAN 9

Aktuell Anakronia

KULTUR. Finlandssvenska Teatern hade på onsdag kväll Ålandspremiär på pjäsen "I morgon Anakronia" på Furuborg i Lumparland. "Komprimerad och rykande dagsaktuell", skriver Nyans recensent **Jan-Erik Berglund**. För regin står **Marc Svahnström** och föreställningar ges ännu i kväll och i morgon i Mariehamn.

SIDAN 8

Ömsen firar med konst

NYHETER. Ålands ömsesidiga försäkringsbolag fyller 140 år och har låtit konstnären **Kjell Ekström** sammanställa boken "Åland i konsten", med urval ur bolagets åländskt präglade konstsamling.

Ömsen har ju en av de finaste konstsamlingar som finns på Åland, och utan deras inköp skulle dokumentationen av den åländska konsten vara mycket sämre, säger Kjell Ekström.

I går var det öppet hus där delar av den omfattande samlingen kunde beskådas.

SIDORNA 10-11

Dementi om IFK-bud

SPORT. Att IFK Mariehamn skulle ha gett ett konkret anbud till Hammarbys mittfältare **Erik Johansson**, vilket uppges i gårdagens Aftonbladet, stämmer inte. Det säger "Samba-Eriks" agent **Linus Johansson** till Nya Åland.

SIDAN 19

Nyankortsvinnare

Ringa-May Kevin
Nr: 30775

Vinner en Bingolott.
Vinsten skickas på posten.

Hjälp! Chefredaktör Nina Fellman vet inte vilken hon ska välja av de 20-tal klänningar som generösa kvinnor lånat ut inför presidentbalen. Nu behöver hon läsarnas hjälp. Foto: JONAS EDSVIK

Vilken blåsa ska hon välja?

BALSPECIAL. Ojoj så många balklänningar som strömmat in till Nya Ålands redaktion efter chefredaktör **Nina Felmans** rop på hjälp nyligen! Den 6 december bär det av till presidentbalen i Helsingfors och då vill hon förstås vara så fin som möjligt utan att behöva ruinera sig.

Hon är överväldigad över att så många kvinnor är villiga att låna ut sina finaste kreationer, men nu kommer nästa problem:

– Vilken klänning ska jag välja? Hjälp!

Så nu får ni, kära läsare, vara med och säga er åsikt. Vi visar chefredaktören på bild i nästan 20

olika klänningar och väntar spánt på resultatet av omröstningen, som är rådgivande.

Rösta genom att skicka ett mejl på adressen redaktion@nyan.ax eller vänta till måndagen när ni kan rösta på nätet på Nyans nya hemsida.

SIDORNA 12-13

Åländska trävaror till ditt bygge!

• Tätvuxet starkt • Lokal produktion • Komplett sortiment

CARL RUNDBERG AB

Önningeby säg. Tel. 32 950. Öppet: vard. 8-17, lö. 9-13
Internet: www.rundbergs.ax

Hur påverkas Östersjön av klimatförändringen?

Havsströmmarna kan påverkas

www.nyan.ax

Miljön & vi

Klimatstudier tyder på att havsströmmarna i Östersjön kan komma att påverkas av den globala uppvärmningen, meddelar SMHI i Sverige.

Vatten som vatten? Nej, så enkelt är det inte. SMHI studerar hur Östersjön påverkas.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Klimatförändringen kan, tillsammans med andra faktorer, förändra de nederbörds- och vindförhållanden som styr färskvatten- och saltvatteninflödena till Östersjön, enligt SMHI. För att få veta hur det här går till vill SMHI att man studerar de förändringar som observerats under en lång period och försöka beskriva dem i modeller. På det sättet kan man få en generell kunskap som kan nyttjas i framtidsscenarier.

Östersjön präglas av en naturlig variation på en lång tidsskala, alltså också utan att mänsklig påverkan. Innanhavet kommer också framöver att präglas av den naturliga variationen, men klimatförändringen kan på sikt påverka variationens utseende, påpekar SMHI.

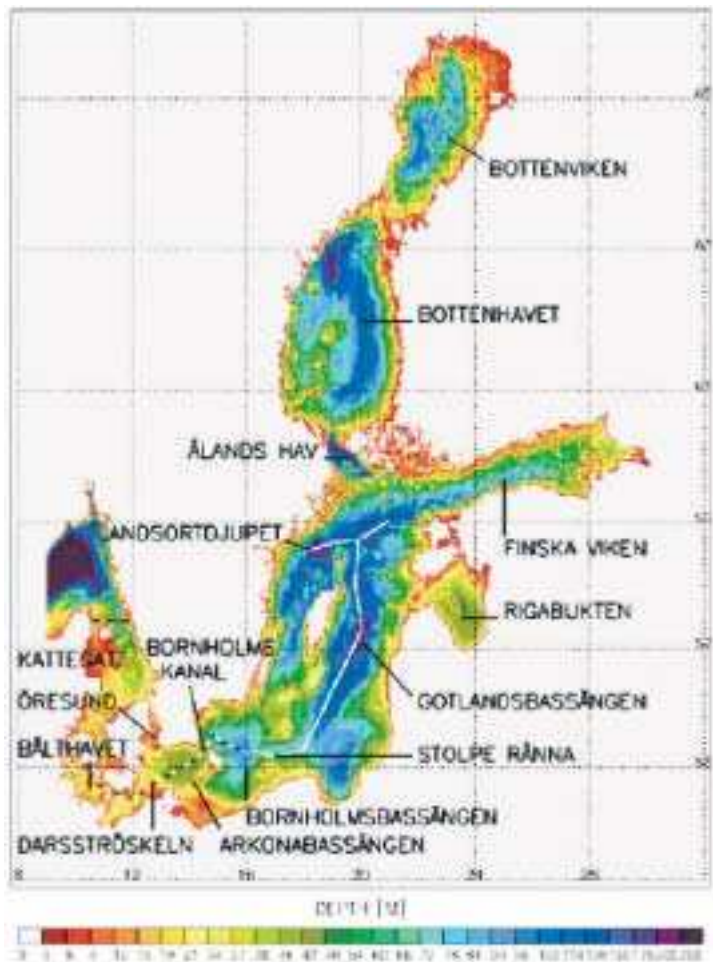
Skissen här intill visar Öster-

trösklar vid de danska sunden, dels på utflödet av färskvatten från landområdena. Vattenmassorna i Östersjön är indelade i bassänger som avgränsas från varandra av höga trösklar som sticker upp från havsbotten.

Salt vatten som strömmar in från Nordsjön är tungt – tyngre än sötare vatten – och tränger i första hand in i de lägsta djupen där bottenpografin är mycket varierande. Ett stort utflöde av färskt vatten från älvarna i norra delarna av Östersjön skapar ett övre vattenskiikt med låg salthalt och alltså också lättare vatten.

Slumpmässigt

Det övre, lätta vattenskiiktet påverkas av vindarna och bildar ett välblandat övre lager medan de lägre delarna av Östersjön förblir skiktade. Lägren skiljs åt av ett språngskikt som är så beständigt att vinden inte räcker till för att bryta upp det. Syre från havsytan blandas bara in i det övre lagret. Syretillförseln till det undre lagret kan ske endast via stötar av salt vatten genom de danska sunden. Det vattnet kan vara syrerikt tack vare att det haft

Propp. Åland ligger som en propp i hålet mellan norra och södra Östersjön. Saltvattnets väg från danska bälten är lång. Karta: SMHI

kontakt med vattenytan i det grunda området vid Danmark.

De stora saltvatteninflödena sker slumpmässigt med ett eller flera års intervall, vanligen mellan november och januari. Inflöden kan äga rum också under höst och vår.

De stora saltvatteninflödena

föregås ofta av ostliga vindar under 20-30 dagar, följt av lika långvariga, kraftiga västliga vindar.

Vindförhållandena påverkas av den storskaliga atmosfäriska cirkulationen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Säker kompost för Brändö lax

■ Varför har Brändö lax inte följt landskapsregeringens beslut från den 8 november 2005 beträffande hanteringen av de döda fiskarna vid anläggningarna i Brändö Lappo?

Den frågan har landskapsregeringen nu fått en förklaring till. Brändö lax anger att kompostjorden nu har forslats bort och att orsaken till att det tagit så lång tid varit att intresset för kompostjorden har varit så svagt i Brändö – detta på grund av att yrkesmässig trädgårdsodling inte förekommer i någon stor utsträckning i dag.

Ensileringsanläggningen för död fisk kommer att finnas kvar i Lappo, framgår av svaret. Saneeringen vid Björkö fisk har påbörjats och ska slutföras under hösten och vintern, meddelar bolaget.

Landskapsregeringens krav är att regnvatten inte får rinna ner i komposten och att näringsämnen också i övrigt ska hindras från att rinna ut från kompost och kompostjord.

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

Vill ni synas och höras?

Bra! Då hjälper vi till. Vi på Nya Åland vill se till att det frodiga åländska föreningslivet fortsätter att växa. Därför har du och din förening möjlighet att publicera er föreningsinformation under vinjetten "100 ord från din förening"

- Skriv och berätta vad som hände på årsmötet
- Informera om kommande evenemang
- Ta upp viktiga frågor för föreningen
- Skicka en bild från ett lyckat arrangemang

Gör så här:

- Fatta dig kort. 100 ord är gränsen.
- Skicka texten helst per e-post till redaktion@nyan.aland.fi, per fax till 23 449 eller per post till Nya Åland, Pb 21, 22101 Mariehamn.
- Skriv namnet på din förening samt kontaktuppgifter.

Vi publicerar "100 ord om din förening" vid behov. Välkomna.

Bästa föreningshälsningar

Nina Fellman
chefredaktör

Nya Åland
☆☆☆☆

Ålandsbankens
aktieindexobligationer

Ålandsbankens aktieindexobligationer firar

10-årsjubileum

torsdagen den 30 november på Hotell Arkipelag

Program:

- Kl. 19.00** Hälsningstal – Vvd Edgar Vickström
- Kl. 19.10** Historiken kring Ålandsbankens Aktieindexobligationer samt presentation av vår senaste aktieindexobligation Win-Win – Processansvarig, placeringsrådgivning Ola Sundberg
- Kl. 20.00** Presentation av projektet Ett rent Östersjön – Projektchef Marjukka Porvari

Föredragen hålls i Kaptenssalen. Vi bjuder på kaffe och tårter. Anmälan senast tisdag 28 november kl.16.15 per telefon 292 910.

Varmt välkommen!

ETT RENT ÖSTERSJÖN
JOHN NURMINENS STIFTELSE

ÅLANDSBANKEN

Hörselskadade har fått nya hjälpmedel på tre platser.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Tre platser fick hörselslinga

Tre offentliga platser har installerat hörselslinga sedan en undersökning gjordes ifjol av Ålands hörselskadade och Ålands handikappförbund, vilket visade att Åland var en ”svart fläck” när det gällde så kallade T-slingor. Det är Stadshuset som fått en T-slinga i fullmäktigesalen, och även Wiklöf Holding Arena och Godbyhallen har varsin.

Ralf Hellman valdes till ny ordförande när föreningen Ålands hörselskadade hade höstmöte nyligen. Förra ordföranden Kjell Sipinen avsa- de sig återval, men valdes som ordinarie medlem i styrelsen.

Föreningen fyller 20 år näs- ta år och har i dag 173 med- lemmer.

Med på mötet var bland andra Linda Skåtars, Hel- singfors, från projektet Anti Depp, ett projekt som leds av Svenska Hörselförbundet och Finlands Svenska Psykosocia- la Centralförbund. Anti Depp undersöker bland annat sam- band mellan hörselskador och psykisk ohälsa. (vb-prao)

Låg inflation på Åland

■ Under det senaste året har det åländska konsumentpris- indexet stigit med 0,6 procent, visar siffror från Ålands statis- tik- och utredningsbyrå, Åsub. Huvudgrupperna bostäder, vatten, elektricitet, gas och and- ra bränslen, samt livsmedel och alkoholfria drycker, inver- kade mest på den totala upp- gången med vardera med 0,3 procentenheter, skriver Åsub. Höjningen av konsumentpri- serna motverkades främst av lägre priser på rekreation och kultur.

I september steg indexet med 0,2 procent på årsbasis. Från september till oktober var konsumentpriserna oför- ändrade.

De finländska konsument- priserna steg med 1,8 procent i oktober på årsbasis. I sep- tember var ökningstakten 1,5 procent. Högre räntor och bo- stadspriser inverkade mest på den totala uppgången, medan lägre priser på flytande bräns- len, begagnade bilar, under- hållningselektronik och dato- rer dämpade inflationen mest.

De svenska konsumentpri- serna steg i genomsnitt med 1,3 procent på årsbasis i ok- tober. I september var infla- tionstakten 1,5 procent. Hö- gre kostnader inom gruppen boende bidrog mest till den totala uppgången. (uw)

Mobila respiratorns batteri fungerade inte

Brännskadad kunde inte skickas vidare för vård

Skadades. En lägenhet i huset vid Grindmattesvägen brann sent på onsdagskvällen. En medelålders man ådrog sig allvarliga brännskador och för- des tidigt på torsdagsmorgonen till sjukhuset i Uppsala.
Foto: JONAS EDSVIK

Den man som skadades svårt i en lägenhetsbrand sent på onsdagskvällen kunde inte skickas vidare för omedelbar vård. Bat- teriet i sjukhusets mobila respirator fungerade inte. Tidigt på morgonen fördes mannen i stället till Uppsala med sjukhusets helikopter.

Vid 22.30-tiden på onsdags- kvällen fick alarmcentralen och räddningsverket larm om att det brann i en lägenhet i det gula huset vid Grindmat- tesvägen, Alhyddan, nära begravningsplatsen i Marie- hamn.

Martin Nyberg, som bor vid samma väg och som råkade vara på hemväg med mope- den från en kompis, upptäck-

te brandbilarna som blockerade vägen och såg att brandbilsste- gen hade rests till ett rum på andra våningen.

– Jag såg att det blixtrade i ett rum. Troligen var det polisen som tog bilder, berättar han.

Branden upptäcktes efter- som brandvarnaren började tjuta och därför larmade gran- narna i lägenheterna intill alarmcentralen.

– Tack vare det kunde de övriga lägenheterna räddas.

Låg på golvet

När räddningsverket kom till lägenheten var branden fullt utvecklad. Rökdykare gick in och hittade en man liggande på golvet. Han togs om hand och fördes till sjukhuset med allvarliga brännskador.

Där bedömde man att man-

nen, som är i medelåldern, be- hövde vård i Helsingfors. Vid ettiden på natten beställdes därför Superpuma-helikoptern från Åbo. Helikoptern kom vid tretiden, men mannen kunde inte skickas i väg eftersom sjuk- husets mobila respirator inte fungerade. Det visade sig att det var fel på batteriet. Vid fem- tiden återvände superpuman med oförrättat ärende.

I stället hämtades mannen av Uppsala sjukhus helikopter. Så problemet löste sig, konstaterar läkaren Mats-Ola Mattsson, medicinskt ansvarig.

– Jag kan inte säga något nu om orsaken till att mobila re- spiratorn inte fungerade. Vi gör regelbundna kontroller av utrustningen där vi bokför vem som utfört den och när, och vi ska nu gå igenom det hela.

Brandbilar. Både räddningsverket och Strandnäs FBK ryckte ut.
Foto: MARTIN NYBERG

Det arbetet kan ta några da- gar.

Han konstaterar att trans- porten fördröjdes något på grund av problemen med re- spiratorn.

– Fördröjningar är inget man vill ha, man vill ju att för- flyttningar ska gå så smidigt som möjligt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fortsatt halvtomt husprojekt i Godby

Det är ännu osäkert om det blir någon byggstart för Norra Ålands Industri- hus planerade affärs- och kontorshus i Finström Godby.

Kravet från styrelsen är att 80 procent av lokalerna ska vara uthyrda innan man byg- ger. Just nu är cirka 50 pro- cent uthyrt till privata före- tag. Någon utlokalisering av

landskapsförvaltning, som ti- digare omnämnts i samband med det nya kontorshuset, är inte aktuellt.

– Projektet är inte i hamn ännu. Så sitter någon på sin kammare och funderar hop- pas jag att man kontaktar oss så fort som möjligt, säger vd Christer Johansson.

För två veckor sedan hölls ett möte med de intresserade företagen och i onsdags hölls

ett möte för allmänt intres- serade.

Huset ska ha cirka 1.200 kva- dratmeter våningsyta och stå i närheten av den stora korsning- en mitt i Godby. Enligt prelimi- när kostnadskalkyler ska bygget kosta cirka 3 miljoner euro. Projektledare är Erik Hjärne.

Norra Ålands industrihus ägs av landskapet och kom- munerna på Norra Åland.

(ab)

Utstyrd. Den som under går- dagen passerade Julius Sundbloms staty på torget i Mariehamn, kanske kom att tänka på den gamla filmen ”Mumien vaknar”.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Sundblomstatyn i ny skrud

Någon eller några har roat sig med att klä Julius Sundbloms staty i toalettpapper.

Polisen fick in en anmälan om saken i går morse, men bedö- mer inte saken som aktuell för en polisiär utredning. De över- lämnade ärendet till tekniska

verken, där markavdelningens Kaj Herlin meddelar att statyn rengjordes under eftermidda- gen.

Det är långt ifrån första gång- en statyn får en ovanlig utstyr- sel. Speciellt i karonkatider har Julius Sundblom dekorerats med pannband, vimplar, påsk- pynt, grönsaker och annat. (th)

Plattskatt enklast för Åland

Tryggt? Magnus Lundberg närmast kameran tror inte alla tycker det är tryggt att gå över från klumpsumma till plattskatt. Men Max Sirén har aldrig känt sig trygg med klumpsumman, meddelade han. Foto: ERKKI SANTAMALA

Lundbergs vision av vad som är möjligt

En inkomstskatt på 30 procent för alla, är det något som ålänningarna kan leva med? Förslaget presenterades på handelskammarens stämma i går som ett inlägg i den pågående debatten om att ta över beskattningsbehörighet från riket.

Magnus Lundberg, ekonom och kandidat för centern i riksdagsvalet, hade för stämman tagit fram en vision av hur det kunde se ut.

– Det vi måste börja med är en diskussion om vad vi vill ha och se om vi kan komma överens om det.

Lundberg tycker att debatten nu har börjat i fel ända, när man argumenterar för att ta över beskattningsrätt för beskattningsrätts skull, utan att diskutera hur den skall användas.

Allt eller inget

En annan sak som han är rätt övertygad om är att man antingen tar allt eller inget. Att ta över delar av beskattningen blir svårt, tror han.

– Vi får två myndigheter som sköter vår beskattning, det blir alltså mer byråkrati. Och med ett delvis övertagande av beskattningen blir det en delvis sänkning av klumpsumman. Den förhandlingen blir svår.

Enkelt, neutralt

Ett åländskt skattesystem skall vara kostnadseffektivt, enkelt, neutralt och ha hög rättssäkerhet. Det sistnämnda är Lundberg mycket noga med.

Det får inte leda till flitfälor, det skall minimera svart arbetskraft och det skall mi-

nimera skatteplanering och skattetransaktioner.

Det här är de krav Lundberg tycker att systemet skall uppfylla. Om politikerna är eniga om det så blir det enligt Lundberg ett proportionellt system, det vill säga plattskatt. Men med ett grundavdrag av hänsyn till dem som har låga inkomster.

30 procent över 8.000

I personbeskattningen betalar alla enligt Lundbergs modell 30 procent på inkomster över 8.000 euro.

– Det innebär att en viss progressivitet är inbyggd i systemet. Den som förtjänar 16.000 på ett år betalar 15 procent i skatt och så vidare.

En årsinkomst på 30.000 euro, 2.500 per månad, ger en skatteprocent på 22 på hela inkomsten. Avdraget och procentsatsen kan variera, men helt slumpmässigt har Lundberg inte valt sina siffror. Modellen skall ge i stort sett samma skatteinkomster som med dagens system, men på ett enklare sätt. Vill man så kan man se procentsatsen som 17 procent kommunalskatt, 1 procent kyrkoskatt och resten landskapsskatt.

Några avdrag finns inte i Lundbergs modell. Däremot håller han dörren öppen för en återbäring av resekostnader.

Samma på inkomst

Dagens system där skatten på kapitalinkomst kan vara 20-30 procent lägre än på vanlig lön är enligt Lundberg sjukt.

– Inkomst av arbete borde beskattas lika oberoende av bolagsform, tycker Lundberg.

I sitt förslag har han samfundsskatten som i riket, det

vill säga med 26 procents skatt på inkomst.

20 procent moms

Momsen däremot vill han ändra så att alla betalar 20 procent mot dagens 8, 17 och 22.

Upp till en omsättning på 25.000 föreslår han ingen skatt alls och efter det fullt. För företag föreslår han en utjämningsreservering på förslagsvis 50 procent av nettovinsten och i högst 5 år. Arvs- och gåvoskatten vill han helst slopa.

Tilltalade

Den lundbergiska modellen för åländsk beskattning tilltalade många på HK-stämman. Men ett par kritiska frågor kom från Lennart Isaksson. Han ville veta hur det blir med den högre utbildningen, gränsbevakningen med mera som inte kostar någonting i dag.

– Och hur blir det med dem som arbetar utomlands, skall vi fortfarande ha vissa inkomster utanför systemet?

– Jag har framställt systemet som enkelt, men det är det inte, medgav Lundberg. Tvärtom är det väldigt komplext, även om det är enklare än dagens system.

Lundberg nämnde som eventuell nackdel att man överger ett tryggare ekonomiskt system, dagens klumpsumma. Max Sirén protesterade.

– För mig är den här modellen mycket tryggare än dagens system. Jag har länge tyckt det är fel att kalla dagens system för tryggt.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Nu flyttas Klintens miljöstation

■ Den omskrivna miljöstationen på Klinten flyttas längre bort från bostadshuset.

Stadsstyrelsen beslöt i går att miljöstationen skall flyttas söderut och att den gamla stationen skall vara borta före jul.

Problemet uppkom när ett nytt flerfamiljshus byggdes bara 2-3 meter från miljöstationen. De boende klagade och stadsstyrelsen beslöt för ett år sedan att stationen skall flyttas.

I september i år skrev de boende och till staden och krävde att beslutet från i fjol skall verkställas. Stadsarkitektkontoret har tagit fram olika alternativ och till slut kunde man enas om en ny placering, som nu skall bli verklighet. (ht)

Staden fick ny socialdirektör

■ Susanne Lehtinen heter stadens nya socialdirektör. Hon utsågs av stadsstyrelsen i går.

Lehtinen efterträder Mari- ce Sjöberg-Nuri, som har flyttat från Åland. Hon tillträder enligt överenskommelse. (ht)

Tillåtet stöda nya stadsnätet?

■ Det blev inget beslut i stadsstyrelsen i går att förverkliga det operatörsneutrala fiber-nätet i Mariehamn. Man vill först höra med landskapets EU-enhet hur EU-reglerna ställer sig till samhällsstöd.

Planen är att staden bildar ett bolag, som i sin tur bygger nätet, som skall vara öppet för alla på lika villkor. (ht)

Eftis blir billigare

■ FÖGLÖ. Avgiften för eftermiddagsvård sänks på Föglö.

Avgiften var först satt till 130 euro per månad, men blir nu 100 euro per månad. Kostnaderna för verksamheten blev lägre än beräknat då ledaren inte har behörighet för tjänsten.

Dessutom lämnade ett antal föräldrar i juli en skrivelse till kommunen där man önskade att fullmäktige skulle ändra sitt tidigare beslut, annars skulle många av föräldrarna säga upp sin eftisplats.

För eftermiddagsvård som uppgår till maximalt 2,5 timmar per dag och 10 timmar per vecka, och inte senare än klockan 16.30, uppårs dock avvikande från ovanstående en avgift om 2 euro per timme. (ab)

GSM-nätet är redan i drift

■ Ett par uppgifter var fel i gårdagens artiklar om bredband.

ÅMT, som ägs av Mariehamns Telefon Ab och Ålands Telefonandelslag, har uppgäraderat överföringskapaciteten med EDGE-teknik i hela GSM-nätet och haft det i kommersiell drift sedan nästan två år tillbaka.

Effektivare. Det blir samhällsekonomin om man har tillgång till skattebehörigheten, det hävdade doktor Agneta Karlsson bestämt. Foto: ERKKI SANTAMALA

Plattskatt i nya ekonomier

Doktor Agneta Karlsson talade på handelskammarestämman hur man bygger upp ett skattesystem.

Hon konstaterade att man i en rad nya ekonomier nästan mangrant gått in för plattskatt. I Estland är den 24 procent, i Ryssland 13, i Litauen 33 och i Slovakien 19 procent. Som jämförelse nämnde hon Hong Kong med 16 procent.

Hur ett åländskt skattesystem skall se ut ansåg hon att hon inte kan ta ställning till som forskare. Men hon var helt

på det klara med att tillgång till beskattningsrätt påverkar betendet och leder till ett effektivitetstänkande i ekonomin.

Det Karlsson var mycket noga med var att man i skattesystemet tar hänsyn till entreprenörernas speciella situation.

En som inte höll med om allt var Lennart Isaksson.

– Man måste använda trubbigt våld för att få mig att tro att det inte går att använda pengar kreativt om man inte kan påverka inkomsterna. (ht)

BUDGETDEBATTEN

Svagt stöd för miljonmotion

”Missbrukarvården kan inte börja från noll”

Det blev inget stort jubel när Åke Mattsson (lib) presenterade sin motion om en storsatsning på missbrukarvården i lagtinget i går. Den uppfattades som alltför kritisk.

Mattsson ansåg att landskapsregeringen inte har kommit någon vart med arbetet. Att det dessutom har startat en debatt för och emot tvångsvård ansåg han var uselt.

– Vårdhem istället för fängelse borde vara ett alternativ som kunde diskuteras före tvångsvård, tyckte han.

Den miljon euro som liberalerna nu vill satsa skall få bort den puckel av svåra missbrukare, som finns på Åland i dag. Men Mattsson vill också ha en kartläggning av hur många missbrukare det finns och en utredning av vad en enskild missbrukare kostar samhället, det vill säga hur värdefullt det är rent ekonomiskt att få en narkoman drogfri.

Den utredning som har utförts av Kognitivt forum i Stockholm för landskapets räkning och som presenterades för ett par veckor sedan ville Mattsson kasta i papperskorgen.

– Rapporten fördömer generellt hela den finska narkotikalagstiftningen. Man sätter krutet på ett åklagardirektiv, som inte tillämpas på Åland, samt på tvångslagstiftning.

Mothugg

Mattsson fick inte stå oemotsagd.Christian Beijar (s) och Göte Wine (s) tyckte båda att Mattsson åtminstone till en del var ute i ogjort väder.

Debatterade. Åke Mattsson (lib), till höger, fick visst mothugg från socialdemokraterna Christian Beijar (till vänster) och Göte Winé när missbrukarvården debatterades i lagtinget i går. Foto: ERKKI SANTAMALA

– Mattsson borde lägga krut på samarbete. Vi har en fungerande missbrukarvård, Mariehamn säljer tjänster till hela Åland. Varför inte se till att samarbetet fungerar, resurser finns, sade Beijar.

Han underströk att missbrukarvården är etablerad, medan det skulle ta flera år att få en ny organisation under landskapets social- och miljöavdelning att fungera.

Mattsson höll med Beijar om att det inte är några stör-

re fel på missbrukarvården i dag.

– Den kan finnas kvar där den är, med samma personal. Men tas över av landskapet och få större resurser.

Inte stöddigt

Winé verkade stött över kritiken. Han hävdade att de som arbetar med missbruksfrågor tycker det är synd att Åke Mattsson förmedlar falsk information. Det blir enligt Winé inte ett dugg bättre om missbrukarvården

placeras under landskapsregeringen.

Också hälsominister Harriet Lindeman (fs) reagerade på Mattssons anförande. Han hade trott att landskapsregeringen ”med sin stöddiga och självsäkra attityd” var på väg att åstadkomma någonting.

Lindeman kände sig inte ett dugg ”stöddig”.

– Jag känner mig ödmjuk, men tycker Åke Mattsson är stöddig.

Också Lindeman ville ar-

beta vidare med att utveckla den vård som finns istället för att börja från noll.

Utestängd

En möjlig förklaring till att Mattsson tyckte landskapsregeringen uppträtt stöddigt gav han själv:

– Jag har bett att med mina över 30 års erfarenhet få vara med, men landskapsregeringen vill sköta det här själv.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Lagtinget för pratglatt

■Det pratas för mycket i lagtinget. I går pågick budgetens remissdebatt för fjärde dagen i följd och centerns gruppledare Gun Carlson (bild) kom med en varning.

– Det var tänkt att den nya debattekniken skulle vara effektiv och lyssnarvänlig. Jag vill inte säga vad jag tycker, men om det här tar väldigt mycket längre tid så blir det plenum i mellandagarna.

Varningen störde inte Raija-Liisa Eklöw (lib), som påpekade att ledamöterna har betalt också för mellandagarna.

– Det här är oppositionens enda möjlighet att föra fram sina åsikter. Men det ovanliga är att majoriteten också gör det.

Det nya i år är att man har delat upp debatten enligt huvudtitlar plus en inledande och avslutande allmän del. Det har lett till att många av ledamöterna går upp och talar under varje rubrik mot tidigare bara ett par gånger under remissdebatten. (ht)

Mise igen på tapeten

Det har varit rätt tyst kring Ålands miljöservice Mise en tid. Men i budgetdebatten i lagtinget tog Gun Carlson (c) upp ämnet. Hon ansåg att det är för tidigt för landskapet att lämna ifrån sig avfallshantering.

– Mise strävar inte till att utveckla avfallshanteringen. Det Mise försöker är skriva avtal med entreprenörer, göra upp adressregister och samla in avgifter. Det är vad Mise gör.

Det man borde syssla med enligt Carlson är att satsa på bioenergi, att få energi från förbränning av avfall istället för att transportera bort det. Eftersom Mise inte gör det så kan landskapet inte ge ansvaret ifrån sig.

Också Jan-Erik Mattsson (c) frågade om Mise. Liksom Carlson ville han veta om pengarna i budgeten, 255.000 euro enligt Mattsson, skall gå enbart till Mise och de kommuner som är med där. Harriet Lindeman (fs) kunde lugna med att pengarna fördelas till alla kommuner pre-

Gun Carlson (c) tycker att det är för tidigt för landskapet att lämna ifrån sig avfallshanteringen.

cis som man gjorde med anslaget i tilläggsbudgeten nyligen.

Samordningen

Mattsson frågade också om samordningen av barnskyddet och socialjouren, vilket fick Brage Eklund (Äf) att undra över om regeringspartiet centern inte har fått fram sina önskemål i budgetförslaget.

– Centern får väl inte fram sin politik fullt ut i de här frågorna, svarade Mattsson, som räknade med bättre skrivningar från finansutskottet. Där är Gun Carlson ordförande. (ht)

Ta fram vätgas med vindkraft

Ett forskningsprojekt för teknologicentret

I Reykjavik drivs alla busar med vätgas. Avgasen är vattenånga, ingenting annat.

Skulle det vara möjligt med ett vätgasprojekt också på Åland? Mats Perämaa (lib) hoppas få det prövat.

I budgetdebatten som fortsatte i går i lagtinget talade Mats Perämaa för sin motion om ett forskningsprojekt på Åland.

Han vill att teknologicentret skall få i uppdrag att reda ut om det på Åland, inom ramen för teknologicentret, är möjligt att forska kring vindkraft och vätgas. Vätgas används i bränsleceller tillsammans med syre och slutprodukten är vatten.

Vägens framkant

Vätgas är en av de nya, alternativa energiformerna. Den kan utvinna ur vatten,

men för det krävs det energi och den energin skall enligt Perämaa vara miljövänlig för att det skall vara någon vits med projektet.

Han tror att det kunde vara möjligt att använda vindkraft, men befarar att det kan kräva en del resurser för att få fram en fungerande process.

– Det behöver ordnas finansiering och det kan handla om avsevärda summor. Man kanske behöver söka pengar utanför Åland, tror han.

Men om det är möjligt att få igång forskning av det slaget och föra upp Åland på vägens framkant, som det numera heter, så kunde det leda till många nya arbetsplatser.

– Ett argument mot vindkraft är att kraftverken står stilla när det slutar blåsa. Men vätgas kan användas hela tiden, påpekar Perämaa. (ht)

Enkel fråga om fartygsbränsle

■Liberalernas Viveka Eriks-son har lämnat in en enkel fråga till lagtinget, rörande miljökrav för fartyg. Frågan lyder:

– Kommer landskapsregeringen att vidta några åtgärder för att uppmuntra rederier att använda bästa möjliga miljöteknik och förhindra eller förbjuda för fartyg som anlöper Åland att använda bränsle som inte uppfyller kraven på största möjliga miljöhänsyn?

Som bakgrund till frågan anges:

”Övergången till bränsle med låg svavelhalt i sjötrafiken är en av de åtgärder som krävs för att minska de luftburna utsläppen och därmed också förbättra Österjöns miljötillstånd och minska påverkan på klimatet. Det har framkommit att Tallink överväger att utvidga användningen av billigare bränsle med högre svavelhalt. Passagerarfärjetrafiken drar nytta av Ålands skatteundantag och borde, åtminstone som motprestation, ta största möjliga miljöhänsyn och utnyttja bästa möjliga teknik och bränsle.”

Fs förnyat på nätet

■I går lanserade Frisinnad samverkan sin förnyade hemsida på adressen www.fs.ax, med ny information och funktionalitet inför nästa års lagtings- och kommunalval.

Redan i december lovar partisekreterare Lillan Holmberg att en del av partiets kandidater skall kunna presenteras på webben.

Exempel på det nya på hemsidan är ”Veckans fråga”, ”Magnus verser”, skrivna av Magnus Magnusson, ”Victorias blogg” av Victoria Sundberg och ett debattforum. (uw)

Anmälan mot Skärgårdsvarvet

■Firman Skärgårdsvarvet i Föglö Degerby har anmälts till Hälsonämnden för sanitär olägenhet, i praktiken handlar det om förbränning av sopor och avfall. Innehavaren av firmen, Edvin Eriksson, uppger dock för nämnden att man inte eldat avfall utan fört det till kommunens avfallsstation och att endast sporadisk verksamhet förekommit i varvet de senaste åren.

Enligt beslutsförslaget inför nämndens möte förra veckan skulle ärendet överlämnas till polisen, eftersom privat avfallsförbränning är förbjuden. Någon polisanmälan blev det dock inte.

– Vi ville inte gå den tråkiga vägen och ska nu försöka lösa den här frågan i samförstånd. Både anmälarna och ägarna ska istället komma till vårt nästa möte, säger ordförande Christina Hägerstrand.(ab)

■En man har anmält att han blivit slagen på gatan i Mariehamn i lördags kväll. Han har en tand utslagen och svullnader i ansiktet. Polisen utreder incidenten som grov misshandel.

Vi firar

0-15-åringar

Lova Förström i Godby fyller 6 år i dag fredag, den 24 november. Mång grattiskramar från mommi och moffi.

Timothy Tedestam i Eckerö Torp, fyller 5 år i morgon lördag, den 25 november. Pussar och kramar från mamma, pappa och Rebecka.

Alexandra Ulenius i Sviby fyller 9 år i morgon lördag, den 25 november. Hon grattas av mamma, pappa och William.

Maja Romberg i Mariehamn fyller 6 år i morgon lördag, den 25 november. Hon gratuleras av mamma, pappa, Fia och Minna.

Elias Koskinen som bor i Sigtuna Sverige, men med släkt på Åland, fyller 3 år på söndag, den 26 november. Han gratuleras av mamma, pappa, Lucas och Bonzo samt mommo och fammo.

Gratulerar

50 år

Benita Klemets

Namn: Benita Klemets.

Född: den 28 november 1956 i Närpes.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: sjuksköterska vid ÅCS:s intensivvårdsavdelning.

Födelsedagen: firas med öppet hus hemma från klockan 13.

DÖDA

Vår käre make, pappa
och svärfar

Aldur Rafael

Jansson

* 11.8.1919

† 18.11.2006

Låt oss minnas de soliga dagar
då sorg och smärta oss
fjärran var

Låt oss minnas de dagar
då vi tillsammans var

Maritha

I minnet Du lever
Du finns alltid kvar
I minnet vi ser Dig
precis som Du alltid var

Dan-Anders och Janette

Jordfästningen äger rum
i stillhet i Geta kyrka
söndagen den 26.11.

TACK

Ålands kommunal-
anställda r.f. JHL
avd. 214

Mitt varma
TACK

till Er alla som gav mig
Ert förtroende i JHL:s
representationsskapsval!

Nu jobbar vi
tillsammans vidare!
Henrik Sjöblom

Pratstund med Margareta Bondestam

Jobbet, både förmån och utmaning

60 år

Fakta
Namn: Margareta Bondestam.
Född: den 26 november 1946 i Vörå.
Bor: i Mariehamn.
Yrke: chefläkare vid Ålands centralsjukhus, docent.
Familj: två barn med familjer, två barnbarn.
Födelsedagen: firas på resa till Azorerna.

Det är bara ett drygt år sedan **Margareta Bondestam** kom tillbaka till Åland. I två år i början på 70-talet bodde hon i Godby och jobbade som läkare, i många år har hon dessutom varit sommarälänning.

– Men jag kom inte hit förra hösten för att bli chefläkare!

Hon skrattar och säger att det blev Åland igen mest beroende på dottern som flyttade hit med sin familj.

Margareta är född och uppvuxen i Vörå, Österbotten och blev student i Vasa.

– Jag visste tidigt att jag ville bli läkare, redan i högstadiet stod det klart för mig, berättar hon. Kanske jag blev påverkad av att vi bodde granne med hälsocentralen hemma, folk kom in till oss, drack kaffe och pratade sjukdomar och mediciner.

Hon sökte till Helsingfors men kom inte in vid första försöket. Då åkte hon till Tyskland och arbetade först ett par månader som sjukhusbiträde, sökte sedan och antogs till medicinska studier där i stället. I Kiel studerade hon i sex år, träffade där sin blivande man (från Åland) och hann få sitt första barn.

Till Godby

Genast efter läkarexamen 1972 flyttade familjen till Åland och Margareta Bondestam arbetade både på Ålands centralsjukhus och Godby hälsocentral under de två åren här.

– Det har hänt mycket sedan dess. Då var jag en av de yngsta läkarna och nu är jag en av de äldre.

Ändå tycker hon inte att det känns främmande att vara tillbaka.

– En del sjuksköterskor finns kvar, men ingen av läkarna från den tiden.

Från Åland flyttade hon med sin familj hem till Vörå och jobbade på hälsocentralen där.

Chefläkarens rum. När Margareta Bondestam flyttade till Åland förra hösten hade hon inga andra planer än att jobba som läkare och bor närmare sina barnbarn. Så plötsligt fanns tjänsten som chefläkare vid ÅCS ledig att söka, hon sökte, blev tillförordnad till en början och ordinarie från och med oktober.

Foto: MAJ-LEN LINDHOLM

Drygt ett halvår tjänstgjorde hon på Vasa centralsjukhus innan det bar iväg till Uppsala. En orsak till flytten var att Margareta ville bli barnläkare.

– Jag fick ett två månaders vikariat i Uppsala, men jag stannade i 23 år!

Hon utbildade sig till barnläkare, disputerade och blev docent.

– I Uppsala kom jag in på den förebyggande vården och blev först biträdande överläkare i barnhälsovård för Uppsala län. Från Centralbarnhälsovården besökte vi rådgivningsbyråerna i hela länet.

Senare blev hon skolöverläkare i Uppsala kommun.

Miljöbyte

Efter alla år i Uppsala kände hon för att byta miljö.

– När dottern hittade på att flytta till Göteborg gjorde jag det också.

Hon tillfrågades om hon ville bli sakkunnig vid tillsättandet av skolöverläkartjänsten och beslöt då att själv skicka in ansökningshandlingar. Margareta Bondestam fick tjänsten.

Om anpassningen till Göteborg säger hon:

– Första månaden regnade det varje dag, men annars kändes det bra. Arbetsklimatet var också annat, mera folkligt och kontinentalt i Göteborg mot Uppsala som var mera akademiskt.

– En spännande utmaning. Jag hade en bra tid där.

Åland igen

Så flyttade dottern med sin familj till Åland och det blev med ens mycket långt till barnbarnet. För att komma närmare dem och sonen som bor i Gävle, flyttade Margareta till Huddinge och blev skolöverläkare i Botkyrka.

Men ännu närmare till barnbarnen blev det om hon tog steget över havet och flyttade till Åland.

Förra hösten hände det och Margareta Bondestam började jobba som tf hälsocentralläkare i Mariehamn.

– Så blev den här tjänsten ledig och jag fick den som tillförordnad från nyåret. Jag har ju länge arbetat i viss ledande ställning, jag har arbetat mot myndigheterna och på politiskt uppdrag, så det fanns vissa likheter med vad jag gjort förut – även om detta jobb är mera komplext.

Från och med oktober i år är hon ordinarie chefläkare. Tjänsten som sådan är ny efter omorganisation inom ÅHS:s ledning.

– Arbetsområdet är vidsträckt och enbart administrativt. Jag trivs bra även om jobbet inte alltid rymmer inom arbetstiden, första året har på sätt och vis varit ett läroår.

● Saknar du som administra-

tör de vanliga patientkontakt-
terna?

– Jag tycker att man måste välja, det är för slitsamt att vara både och. Man måste gilla det man gör och göra sitt bästa.

Margareta Bondestam är en friluftsmänska som trivs utomhus, nära naturen. Hon promenerar gärna längs stranden, tycker om att skida och åka långfärdsskridsko.

– Men det har blivit litet för litet fritid här ännu.

Hon umgås så ofta som möjligt med barnbarnen och hälsar på goda vänner i Uppsala och Stockholm.

– Jag är kulturell allätare och kan ibland sakna utbudet i Göteborg. Men jag hoppas hinna ta mera del av allt som händer här också.

Om framtiden säger Margareta Bondestam så här:

– Det är skönt att man kommit till den åldern när man inte behöver planera så mycket, jag tar ett år i taget nu.

Hennes förordnande som chefläkare är tills vidare.

– Man får känna sig för, det är ett stort uppdrag och om det inte utvecklar sig som önskat kan det förstås bli ändringar. Det är en förmån att få pröva på ett sådant här jobb, det känns som en stor utmaning.

MAJ-LEN LINDHOLM
maj-len.lindholm@nyan.ax
tfn 528 449

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen.

Rita Holmqvist

UNDANBEDES

Carita Blomsterlund
blivande 60-åring

”Ett mess till alla jag känner
släkt, arbetskamrater och vänner.
Jag tar det käraste jag har
Rolf, Jesper, Zaida - och far
till andra öar, annat klimat
Har valt att fira alldeles privat
ombord på ”Freedom of the Seas”
– meddelas endast på detta vis

Molly Vördgren är den fjärde generationen på mors sida och hon har blivit farmors och farfars barnbarn nummer 27. Molly föddes den 15 november kl 22.44 med vikten 3.600 gram och längden 51 cm. Storasyskon är Louise, 10 år, och Kristoffer Vördgren, 12 år. Föräldrar är Åsa Stenman och Börje Vördgren i Jomala Överby.
Foto: JONAS EDSVIK

Nypå Åland
☆☆☆

Skolmat

Vecka 48, 27.11-1.12

Godby

Måndag: Pizzagratäng, sallad, grynöst.

Tisdag: Kinagryta, ris, sallad.

Onsdag: Rökst fisk, potatis, kall sås, råkost.

Torsdag: Pasta, kycklingsås, sallad.

Fredag: Risgrynsgrot, skinka, bröd.

Kyrkby/Vikingaåsen

Måndag: Kycklingnuggets, kallsås, pommies, sallad.

Tisdag: Bacon, bruna bönor/potatis, sallad.

Onsdag: Köttbullar, potatismos, sallad.

Torsdag: Stekt torsk, äggsås, potatis, sallad.

Fredag: Risgrynsgrot, mjukt bröd, skinka, mandarin.

Mariehamns stads skolor

Måndag: Pyttipanna, ägg, saltgurka, rödbeta.

Tisdag: Kycklingsoppa, ost, bröd.

Onsdag: Lasagne.

Torsdag: Fiskbiff kall sås, potatis.

Fredag: Risgrynsgrot, kanel/socker, frukt, pålägg.

Salladsbuffé alla dagar.

Kom ihåg

Ahveniset: Finskspråkig sago-timme i Mariehamns stadsbibliotek, musikpaviljongen, lördag 25.11 kl 14.30 med Terttu. Välkomna! Suomenkielinen satutunti Maarianhaminan kirjaston musiikkipaviljongissa lauantaina 25.11 kello 14.30. Satutätinä Terttu.

Ahveniset: Självständighetsdagsfest onsdag 6.12. Festen inleds med gudstjänst på finska i St. Görans kyrka kl.14. Därefter fortsätter programmet på Margaretagården ca. klockan 15 med en eftermiddag tillsammans. Därefter julbord och juliga sällskapslekar. Ta med en lillajulsklapp (värde ca. 5 euro). Märk på paketet om det är avsedd för barn eller vuxen. Anmälningar senast 2.12. till Leena tel 15 106 el. 0457 048 72 06, eller Terttu, tel. 0400 324 053. Ahvenisten itsenäisyyspäiväjuhla on keskiviikkona 6.12. Juhlan aloittaa suomenkielinen jumalanpalvelus Maarianhaminan St. Göränin kirkossa klo14. Tämän jälkeen siirrytään Margaretagårdeniin yhteiseen iltapäivänviettoon. Itsenäisyyspäivävoittoinen ohjelma alkaa noin kello15, jonka jälkeen nautitaan joulupöydän antimista. Ruokailun jälkeen jatketaan jouluisilla piirileikeillä. Joulupukin vierailua varten varaa pieni joulupaketti (n. 5 euroa). Merkitse pakettin päälle, onko se tarkoitettu lapselle vai aikuiselle. Ilmoittautumiset viimeistään 2.12. joko Leenalle puh. 15 106 tai 0457 048 72 06 tai Tertulle, puh. 0400 324 053.

Demensföreningen på Åland: Höstmöte måndag 27.11 kl 18.30 på Folkhälsans allaktivitetshus. Stadseenliga förhandlingar. Allsång med Kaj-Gustav Sandholm. Servering. Välkomna.

Diabetesföreningen på Åland: Anordnar lördag 25.11 kl 12.00 ett besök på 4H-gården. Sussi Hellsten tar emot och vi får bekanta oss med marsvin, getter, hästar och en gris. Egen picknickkorg medtages. Alla barn och föräldrar välkomnas till en trevlig samvaro. Välkomna!

Eckerö pensionärsförening: Höstmöte med stadseenliga förhandlingar torsdag 30.11 kl 13.00 i Ekergården. Välkomna.

Eckerö socialdemokrater: Öppet höstmöte måndag 4.12 kl 19.00 på kommunkansli. Alla välkomna.

Folkhälsan och Röda Korset i Lumparland: Gemensamt höstmöte måndag 27.11 kl 19.00 i matsalen på skolan. Stadseenliga förhandlingar. Kaffe och smörgås. Ålands luciakandidater uppträder kl 20.00. Alla välkomna.

Föreningen Fri från narkotika: Anhörighetsträff måndag 27.11 kl 19.00 på Skravvägen 8. Servering. Välkomna.

Föreningen Vårt Hjärta: Höstmöte fredag 24.11 kl. 18.30 i Soltuna på Getabergen. Stadseenliga förhandlingar, föredrag om hjärtflimmer av dr. Hans Granlund, Dur-rackarna

uppträder , hjärtrundelotteriets dragning och julbuffé. Anmälningar till Karin tel: 14 195 gsm 0457 5243 798 om Du också vill komma med.

Föreningen Vårt Hjärta och Ålands Handikappförbund: Träff för STROKE-gruppen. Både gamla och nya deltagare välkomna, drabbade såväl som anhöriga. Filmvisning samt diskussion om gruppens fortsatta aktiviteter. Kaffe och salt bit! Måndag 27.11 kl 18.30 i HandiCampen, Skarpansvägen 30. Frågor? Kontakta Ulrika Lindén på tfn. 527 361. Välkommen!

Hammarlands FBK: Auktion tisdag 28.11 kl 19.30 på Hammarbo. Gåvor mottages med tacksamhet.

Hälsofrämjandet på Åland: Matlagningskurs, ”Gör dina jullådor själv”, hos Ritva Björklund i Ödkarby tisdag 28 november kl 18.30. Anmälningar tel 48 285 eller 0457 3789 82 25.

Hälsofrämjandet på Åland: Julmiddag 11 december kl 19.00 på Soltuna i Geta. Simmare, vandrare samt övriga medlemmar välkomna. Bjud din vän eller partner med. Bindande anmälningar före 29 november till simledare eller ordförande. Buss från bussplan kl 18.00.

Intresseföreningen för Ålands jord- och skogsbruksmuseum: Höstmöte torsdag 30.11 kl 19.30 på Ålands Naturbrukskola.Stadseenliga förhand-

lingar, servering. Efter mötet berättar Tage Boman kring temat ”Bondedagböcker”. Alla välkomna.

Norra Ålands pensionärer: Höstmöte i Rosengård onsdag 29.11 kl 14.00. Stadseenliga ärenden. Styrelsen.

Steinerpedagogikens vänner på Åland: Höstmöte söndag 26.11 kl 18.30, Skarpansvägen 21 B 10. Stadseenliga förhandlingar med val av ny styrelse, godkännande av verksamhetsplan och budget m.m. Är du intresserad av valdorf-, steinerpedagogisk verksamhet för ditt barn? Vi diskuterar en planerad nystart till hösten 2007. Alla hjärtligt välkomna!

Stiftelsen Ålands vänner: Ålands Museum, filmsalen kl 18.30. Professor FD Åsa Ringbom föreläser i anslutning till projektet Ålands kyrkor, under rubriken ”Ett nytt skede inleds i ålandsforskningen”.

Södra Lemlands Marthaförening: Möte tisdag 28.11 kl 19.00 hos Maj Blomsterlund. Välkomna!

Ålands kockars förening och Agenda 21-kontoret: Mer mat - inspirationsföreläsning med kocken Rune Kalf-Hansén om ekologisk, säsongsanpassad och närproducerad mat. tisdag 28.11 kl 13-15.00 i restaurangskolans auditorium. Anmälningar före fredag 24.11 till Agenda 21-kontoret 17 230 eller hallbart. vardagsliv@agenda21.ax

gästades av 260 delegater från hela Europa mest tjänstemän från olika regeringar.

Ålands frimärks-samlarförening

Den 22.11 återvaldes styrelsen för ÄLFF, Mikael Erickson ordf. Kjell Sjöblom vice ordf. Rainer Åkerblom sekr. Olof Eriksson kassör, Kenneth Karlå lagerförvaltare. Suppleanter Folke Jansson och Bernt Karlsson Som föreningens urvalshäftesförmedlare fungerar Märten Sundberg. Föreningen har i dagsläget 146 betalande medlemmar. För medlemskap betalas 20 € till 557804-224235, tidskriften Luppen 4 nr/år ingår. alfff@aland.net / 0400 634 444 för mera info.

■ Pressöversikten som visar vad som skrivs och sägs om Åland i riksmidia, görs av Maija Nunez vid Ålandskontoret i Helsingfors. Artikeln om oktober månads pressöversikt nämnde företaget Observer ab, men Observer samlar bara in massmediaträffarna och sänder dem till Ålandskontoret, samt gör upp statistik.

När minnet sviker... Minnesträning

Föreläsning och informationstillfälle

av Taina Johansson från Folkhälsan,H:fors i Jomala församlingshem onsdag 29.11 kl. 19.30 Alla hälsas välkomna till detta enastående tillfälle. Ålands Marthadistrikt r.f.

Positions-listan

Birka Cargo Ab Ltd
Birka Exporter: Terneuzen 26.11, Flushing 27.11.
Birka Transporter: Gävle 24.11, Terneuzen 29.11.
Birka Shipper: Fredrikshamn 27.11.
Birka Carrier: Antwerpen 24.11, Helsingfors 27.11.
Birka Express: Helsingfors 25.11, Århus 27.11.
Birka Trader: Helsingfors 25.11, Hull 28.11

Godby Shipping

Link Star: Holmsund 25.11, Cardiff 1.12, Dublin 3.12, Holmsund 9.12, Sundsvall 10.12, Dublin 16.12, Holmsund 22.12
Midas: Rouen 28-29.11, Blyth 1.12, Fredrikshamn 5.12, Raumo 6-7.12, Rouen 12-13.12, Bremerhaven 15.12, Fredrikshamn 19.12, Raumo 20-21.12, Rouen 26-27.12, Bremerhaven 29.12.
Mimer: Bremerhaven 25.11, Fredrikshamn 28.11, Raumo 29-30.11, Rouen 5-6.12, Bremerhaven 8.12, Fredrikshamn 11.12, Raumo 12-13.12, Rouen 19-20.12, Blyth 22.12, Fredrikshamn 26.12, Raumo 27-28.12.
Miranda: Santander 24.11, Zeebrugge 26.11, Helsingfors 28.11, Raumo 29-30.11, Ferrol 5.12, Santander 6.12,

Zeebrugge 8.12, Helsingfors 11.12, Fredrikshamn 12.12, Raumo 13-14.12, Ferrol 19.12, Santander 20.12, Zeebrugge 22.12, Helsingfors 25.12, Fredrikshamn 26.12, Raumo 27-28.12.
Mistral: Santander 28-29.11, Zeebrugge 1.12, Helsingfors 4.12, Fredrikshamn 5.12, Raumo 6-7.12, Santander 12-13.12, Zeebrugge 15.12, Helsingfors 18.12, Fredrikshamn 19.12, Raumo 20-21.12, Santander 26-27.12, Zeebrugge 29.12.

Gustaf Erikson

mv Green Selje: Bodo 23.11, lastar North Norway - Swinoujscie - Klaipeda.
mv Finnoak: Gdynia 24.11, Helsingfors 25.11 Gdynia 26-27.11, Helsingfors 28.11, Gdynia 29-30.11, Helsingfors 1.12, Gdynia 2-3.12.
mv Josefina: dockar Landskrona - Gdynia
mv Nathalie: Kunda 24.11, Kantvik 25.11, Kunda 26.11, Kantvik 27.11, Dalsbruk 28.11, Norrköping 30.11, Dalsbruk 1.12.

Bror Husell Chartering

Belgard: anl. 28.11 Kaskö.
Magnolia: anl 27.11 Rochefort.
Nedgard: anl. 28.11 Fécamp.
Ostgard: anl. 27.11 Grangemouth.
Seagard: anl. 27.11 Fredrikshamn.
Sydgard: anl. 28.11 Tunadal.
Transgard: anl. 27.11 Bilbao & Pasajes.
Westgard: anl. 27.11 Kaskö.

Nu arrangerar Jomala församling sin andra förbönsgudstjänst i Jomala kyrka, denna gång som förbönsmässa med nattvard. Förbönsmässan hålls på söndag, den 26 november klockan 18.00. Möjlighet ges

till enskilt samtal och förbön. Medverkande är kaplan Roger Syrén, kantor Henrik Östman, diakoniarbetare Marie-Louise Nordberg och ungdomsarbetsledare Gunvei Andersson med flera.

NYANS SUDOKU Lösning på sid 20

			2		5	8		9
	4			3		5		
	5	9	6				1	
9	2			7				
5				1	4			
			8				6	4
1	6				8		5	
7				9				
					1	2	3	

Sudoku HB0073

© Bulls

Världspremiär 24.11!

ALBERT R. BROCCOLLI'S FON PRODUCTIONS PRESENTS DANIEL CRAIG AS IAN FLEMING'S JAMES BOND 007™ IN

CASINO ROYALE 7™

www.casinoroyale.fi

BIO SAVOY Fredag – torsdag kl 19.30 – F15 – 9€

Nu dukar vi upp vårt populära

JULBORD!

Premiär lördag 25 november från kl. 14.00

Från klockan 14.00 den 25, 26 november och 2, 3, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 20, 21, 22 december.

Kvällsbord från klockan 16.00 den 28, 29 november och 8, 18, 19 december.

Pris 30€

För grupper övriga tider enl. överenskommelse

Boka gärna bord!

Välkomna!

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

Regnbågsfyren

Åländska Gayföreningen Regnbågsfyren håller öppet i sin lokal på Kaptensgatan 18 varje tisdag kl. 19-21.00 . Alla kön, läggningar och åldrar är varmt välkomna att titta in då! I lokalen respekterar vi alla människors rätt att definiera sig själv. Man kan sitta ner och ta en kopp te, låna något ur Regnbågsfyrens bibliotek, få svar på frågor, titta på film eller bara umgås med andra. Det kommer alltid att finnas någon ur Regnbågsfyrens styrelse på plats.

Fredagen den 29 december kl.18.00 kallar Regnbågsfyren alla medlemmar till medlemsmöte i lokalen, då bokslutet bland annat ska godkännas. Efter mötet fortsätter föreningen med julfest. Mer information om den kommer senare men reservera hela fredagskvällen redan nu!

Hälsningar Regnbågsfyrens styrelse via ordförande Mikaela Kjeldsen.

Ålands freds-förening-Emmaus

Höstmötet hölls 19 november. Som ordförande omvaldes Birger Lindholm. Omvalda styrelsemedlemmar är Birger Dahlin, Margareta Flink, Kaija Granith, Sune Häggblom och Charlotte Sundin. Ny styrelsemedlem blev Helena Forsgård. Till styrelsesuppleanter utsågs Juliana Bolos, Nahid Boström och Tom-Stefan Witting. De nya medlemmarna välkomnades med till styrelsens decembermöte i Byggreturen den 10.12. Gunnel Ekelund är med i

styrelsen för Finlands fredsförbund och berättade att man i Helsingfors visat stort intresse för verksamheten på Åland och önskar förlägga ett styrelsemöte till Åland nästa år.

Ulrica Navier (studerande till magister i statsvetenskap och kandidat i genusvetenskap), presenterade sitt omfattande arbete om tjejgruppsverksamheten i Litauen. Det har visat sig att tjejgrupperna är ett bra förebyggande arbetssätt i kampen mot människohandel.

Nästa sändning från Emmaus går till Ukraina på fredag 24.11.

Hoppets stjärna

Sista inlämningsdag för julpaketinsamlingen är lördagen 25 november kl.10.00-14.00 vid Köpmansgatan 4. Efter kl.14.00 kan vi inte längre ta emot några paket. Stort tack till Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag, Samtrans och Viking Line som gjorde insamlingen och transporten möjliga, och till alla som lagat och lämnat in julpaket, eller gjort inbetalning för julpaket. Tack till alla frivilliga som hjälpt till med hanteringen av julpaketen!

Vår butik med försäljning av julpynt och loppmarknad håller öppet fram till torsdagen den 14 december, torsdagar kl. 19.00-21.00 (ej måndagar) och lördagar kl.12.00-14.00. Besök också vårt stand på Torggatan den 6 december. Försäljningsintäkterna går till barn och ungdomar i Kenya och Ryssland!

Sedan november har de tidigare informatörerna på Åland, Ildikó Stormbom och Ann-Lis Gustavsson, fått förstärkning genom Gunilla Wahlsten. Gunilla är en erfaren fadder och medhjälpare sedan flera år tillbaka. Ge ett barn en riktig jul: bli fadder själv eller ge bort ett fadderskap i julkapp. Kontakta någon av oss, eller gå in på www.starofhope.org!

Rykande dagsaktuell

Teater

Ny pjäs

"I morgon i Anakronia", pjäs-samarbete Finlandssvenska Teatern/Åbo Svenska Teater. Manus: Kim Gustafsson, regi: Marc Svahnström. I rollerna: Maria Ahlroth, Janina Berman, Kim Gustafsson, Jonas Kippersund Föreställning i Furuborg, Lumparland 22 november.

Lever vi i den yttersta utsatthetens tid då allt omkring oss i det moderna samhället egentligen är mest tunn fernissa som döljer rovdjurständerna, våldet och ondskan? Kan vi lita på någon, är politikern framför oss verkligen en med demokratiskt sinne, är informationen om allt från miljöförstöring till det politiska läget manipulerad?

Är revolution svaret – eller leder det bara till att gårdagens förtryckta blir morgondagens förtryckare?

Fiktivt land

I det fiktiva landet Anakronia, en liten republik med president och premiärminister, tidningen Aftonkringlan och kossor som mjölkas av tadjjikiska och uzbekiska gästarbetare, verkar allt rätt bra. Men är verkligheten verklig eller bara en serie manipulationer där stigande vattenstånd på grund av den globala uppvärmningen av premiärministern avfärdas med att "torrt väder utlovas för hela veckan och dessutom så bor vi så högt uppe".

Pjäsförfattaren **Kim Gustafsson** har i Anakronia lyckas sätta skärningspunkterna på en stor del av den problematik som upptar oss människor i dag, från incest och pedofili-anklagelser till global uppvärmning och en demokrati på glid som tänjs allt mer i auktoritär riktning i terrorismens era efter 9/11. Billig arbetskraft från fattiga länder finns det gott om.

Dagsaktuell. Pjäsen "I morgon Anakronia" är rykande dagsaktuell, skriver Nyans recensent. I förgrunden Maria Ahlroth, övriga i bild: Kim Gustafsson, Jonas Kippersund och Janina Bergman. Foto: TOR KREUTZMAN

Presidenten kuppas bort av premiärministern (**Janina Berman**) och dennas rådgivare Sebastian Rosen-cranz (**Jonas Kippersund**). Namnet ger mig en Hamlet-association. Allt nog, efter kuppen utlovas den bästa av världar.

Men oljetillgångar pumpas ut och Västersjön blir allt mer förorenad. Vilket förnekas av dem som sitter vid makten.

Revolt

Situationen föder revolter, bland annat gör fiskarbefolkningen uppror men förtrycks hårt och avrättas i vissa fall. Den unga flickan

Nirvana (**Maria Ahlroth**), dotter till den avsatte och försvunne presidenten, börjar ana oråd.

Hon litar inte längre på premiärministern – dessutom hennes mamma (!). Flickan kidnappas, förs bort i skogen till vad man kan tro okända öden. Tidningen Aftonkringlan, som varit någon sorts garant för om inte sanningen så det sannolika, stängs.

Premiärministern och hennes rådgivare lever glada dagar i maktens upphöjda berusning - men skriftens ord om att den som tar till svärd ska förgås med ett sådant kan också här besannas.

Revolutionen kommer och de gamla makthavarna störs, fängslas och ställs inför rätta av de nya. Demokrati införd? Njaa....NÄÄ. Ett nytt förtryck sätts igång och den tröttsamma kedjan med övergrepp, fysiska som psykiska, fortsätter. Glimtar av hopp finns dock i hopplösheten.

Dagsaktuell

"I morgon i Anakronia" (verkar hämtat från sionisternas slagord i diasporan "I morgon i Jerusalem") är komprimerad och rykande dagsaktuell. Samtidigt enkelt, närmast naivistiskt utförd med dekor som för tankarna

till barnteater. Den smala scenen löper korsliknande åt tre håll, är funktionellt ubåtsliknande ihålig med luckor och utgångar som skådespelarna kan slinka ner genom.

Spelet löper bra och skådespelarna är genomgående duktiga. Genom pjäsens rätt absurda uttryck kläms vår tids problematik effektivt igenom och stannar i betraktarens sinne. Upplevelsen är stark.

För vem kan du egentligen lita på?

I kväll, fredag, kl. 19 och i morgon, lördag, kl. 18 ges "Anakronia" i Mariepark.

JAN-ERIK BERGLUND
redaktion@nyan.ax

Rajatons ABBA-tolkningar växer

Musik

Ny skiva

"Rajaton Sings ABBA", Sånggruppen Rajaton, Lahtis symfoniorkester, dir. Jaakko Kuusisto. (Plastinka Records CD PLACD043)

Man skulle kunna tro att världen behöver en ny skiva med ABBA-tolkningar lika mycket som den skivan behöver en ljum recension.

Men julen närmar sig, så här sjunger ålandsbekanta vokalsextetten Rajaton tretton av **Björn** och **Bennys** bästa. Och skivan har sålt guld, 15.000 ex, på två veckor.

Några låtar är a cappella.

Annars kompas Rajaton av Lahtis symfoniorkester, under ledning av **Jaakko Kuusisto**, och ett modernt men ytterst professionellt studio-band.

Alla tillhör den internationella eliten inom respektive bransch – det står så här – och det låter på något sätt inte så betryggande som det är tänkt.

ABBA med symfoniklang är ingen stor aha-upplevelse, mest för att Björn Ulvaeus och Benny Andersson var perfektionister som själva dekorerade sin pop med klassiska teman och avancerade arrangemang. Det

hördes tydligt några skivor i i karriären, när de sålde så bra att de kunde bygga en egen state of the art-studio och låsa in sig i den.

Två sätt att lyssna

Skivan avlyssnades först några gånger i köket, i en kompakt allt i ett-stereo av märket JVC, och sedan i vardagsrummet med en tidigare Marantz-anläggning med Missions golvhögtalare.

Kökslyssning är en bra metod. För hur mycket pengar skivbolag än lägger ner på inspelningen så är det väl så här de flesta skivköparna konsumerar musik? I verkligheten och i bakgrunden, via radion eller en enkel cd-spelare som man köpte för att den var prisvärd och inte tog för mycket plats.

Och i den omgivningen engagerar plattan inte som det är tänkt. Man noterar skillnader i arrangemang och att sången ibland låter på pricken som originalet. Men utöver de skickliga a cappella-tolkningarna tycks det inte som om Rajaton med orkester tillför ABBA-katalogen något nytt.

Sextett som säljer. Rajatons ABBA-versioner är guld värda. Foto: JAN LÖNNBERG/RAJATON.NET

Intrycket ändras när man tar skivan till vardagsrummet och lyssnar aktivt. Musiken får en extra dimension, man känner sig som om man satt i en konsertsal och hör nyanser som kom bort i det lilla formatet.

Nu låter introet till Dancing Queen så mäktigt som det skulle ha gjort om ABBA ställt upp med full orkester i melodifestivalen 1976.

A capella-versionen av Head Over Heels når nästan Queen-höjder, och efter tre genomlyssningar låter det helt rätt att en man sjunger One Of Us.

Men ändå – den stora behållningen är att man konstaterar hur fantastiska ABBA var. Och i synnerhet hur vuxen musik de gjorde mot slutet, när skilsmässorna närmade sig. Finns det en sorgligare stund i popens historia än sista versen i The Winner Takes It All, när Agnetha sjunger "and I understand / You've come to shake my hand"?

Rajaton fångar en del av den magin. Det räcker.

PATRIK DAHLBLOM
redaktion@nyan.ax

notiser

Verdandi Kuhlman,

med rötter på Föglö Klävs-skar, men sedan fjrtio-talet verksam i Sverige har kommit ut med en ny diktsamling. "Sex samtal med Fo" heter den nya boken. Verdandi Kuhlman är mest känd som konstnär, men har också skrivit en hel del och för ett par år sedan kom hennes första diktsamling "På den blå". Det är **Bertil Falcks** förlag ZenZat i Trelleborg som gett ut båda diktsamlingarna. □

Agneta Pleijel

är aktuell med romanen "Drottningens chirurg", som litteraturföreningens radiobokcirkel tar sig an i Ålands radio måndagen den 27 november klockan 15.05. Boken utspelar sig i 1700-talets Sverige och berättar bland annat om det första kejsarsnittet som gjordes i landet. Överhuvudtaget speglar den kvinnornas situation, även om huvudpersonen är kirurgen Herman Schützer. Romanens bakgrund är delvis Pleijels egen släkthistoria och ska följas av flera delar. Vi får lyssna till vad **Kjell Andersen**, **Anne-Louise Fogelström**, **Doris Ingman** och **Leo Löthman** har att säga om den första delen □

Pianomatiné

skall det bli med Ålands musikinstituts elever i institutet på söndag, den 26 november, kl. 15.30. Pianoelever från Musikinstitutet framträder med musik av Mozart, Chopin och Tjaikovskij, "samt allehanda spelboksbitar". □

Musikfestspelen i Korsholm

firar nästa sommar 25-års jubileum under ledning av den konstnärliga ledaren, kapellmästare **Dmitri Slobodeniouk** som också kommer att planera programmet för 2009. Åren 2008 och 2010 planeras av cellisten **Marko Ylönen**. Festivalen 2007 pågår i 8 dagar, det blir 24 konserter samt 3 intervjuer inför publik. Kompositörstema för 2007 är wienklassicismens representant Joseph Haydn och den tyska romantikern Johannes Brahms. Uleåborg Symfoniorkester öppnar festspelen i Korsholms kyrka med violinisten **Elina Vähälä** som solist. Musikfestspelen började i tiderna på Stundars i Solf och man har därför planerat in en Solf-dag för att fira jubilet. Jubileumskonserterna med ett stort antal festivalartister hålls i Vasa stadshus lördagen den 30 juni. □

Puuko-kniven

i Finland är tema för en pågående utställning i Nationalmuseet i Helsingfors. I utställningen visas alla de omkring 500 knivar och knivslidor som finns i museets samlingar. Det handlar om knivar från stenåldern till våra dagar. I utställningen kan man bland annat se medeltida knivar och slidor som påträffats vid utgrävningar i Åbo, Kriminalseumets knivsamling, samt knivar av dagens skickligaste knivsmedar i Finland. Knivutställningen pågår till den 22 april nästa år. □

MÖTEN KRING KONST

Söndagen den 26.11 kl. 14

föreläser forskaren

Marina Catani om

Edelfelts kärlek till medeltida madonnatolkningar;

"Från Åland till Paris"

Fritt inträde. VÄLKOMNA!

ÅLANDS KONSTMUSEUM

Albert Edelfelt

Hur ska mopedolyckorna stoppas?

Inte bara ungdomar, utan ofta även deras föräldrar, har oansvariga attityder till trimmade mopeder.

Det blev en av slutsatserna när Ömsen kallade till debatt kring varför mopedolyckorna nästan tredubblats på två år.

Debattledare var Nya Ålands trafikreporter **Ulf Weman**. Han inledde med att läsa upp ett anonymt brev som skickats till redaktionen. Enligt signaturen "Trött på den här skiten", finns i Hindersböle fäder som trimmar mopederna åt sina döttrar och åt döttrarnas kompisar, med resultat att minst 14 unga flickor kör omkring på trimmade mopeder.

Hur många pojkar som kör trimmat är nästan omöjligt att ta reda på, eftersom pojkarna oftast trimmar själva.

– Vad kan ni göra åt detta? frågade Ulf Weman kommissarie **Eva Fellman**, som konstaterade att polisen inte kan göra särskilt mycket.

– Det är inte kriminaliserat att trimma mopeder. Det kan vara föräldrar eller firmor som trimmar mopederna, men det är ungdomarna som råkar illa ut, konstaterade hon.

Kan bli dyrt

Och konsekvenserna av att köra trimmat kan bli allvarliga. Tar man bort den så kallade strypningen på en EU-moped så den kan gå över 65 kilometer i timmen, klassas den som lätt motorcykel. Då blir det böter för olovlig körning, körförbud i en månad, försäkringsbolaget underrättas och skickar en tilläggsräkning och det gör även skattebyrån, eftersom rätt fordonsskatt inte betalts.

Vid en eventuell olycka kan därtill försäkringsbolaget neka att betala ersättning för fordons skador, eftersom det framförts utan körkort.

– Många har mopeder för tre eller fyra tusen euro, och nekar vi ersättning för en sådan så svider det, sade Ömsens trafikskadereglerare **Stefan Karlsson**.

Årlig besiktning

Trafikminister **Runar Karlsson** fick frågan om han är beredd att ändra lagen, så att även själva trimningen blir straffbar. Men ur lagstiftarens perspektiv är problemet detsamma: en trimmad moped är en lätt motorcykel och lätta motorcyklar är inte i sig olagliga.

– Så det blir nog svårt att gå den vägen, sade han.

En idé skulle kunna vara att införa årliga mopedbesiktningar, liknande bilbesiktningen, enligt Runar Karlsson.

– Det kanske skulle fungera genom att det blir besvärligt att "trimma av" och trimma igen. Om man bland expertisen upplever att det är en önskvärd möjlighet, kan man tänka sig en sådan förordning.

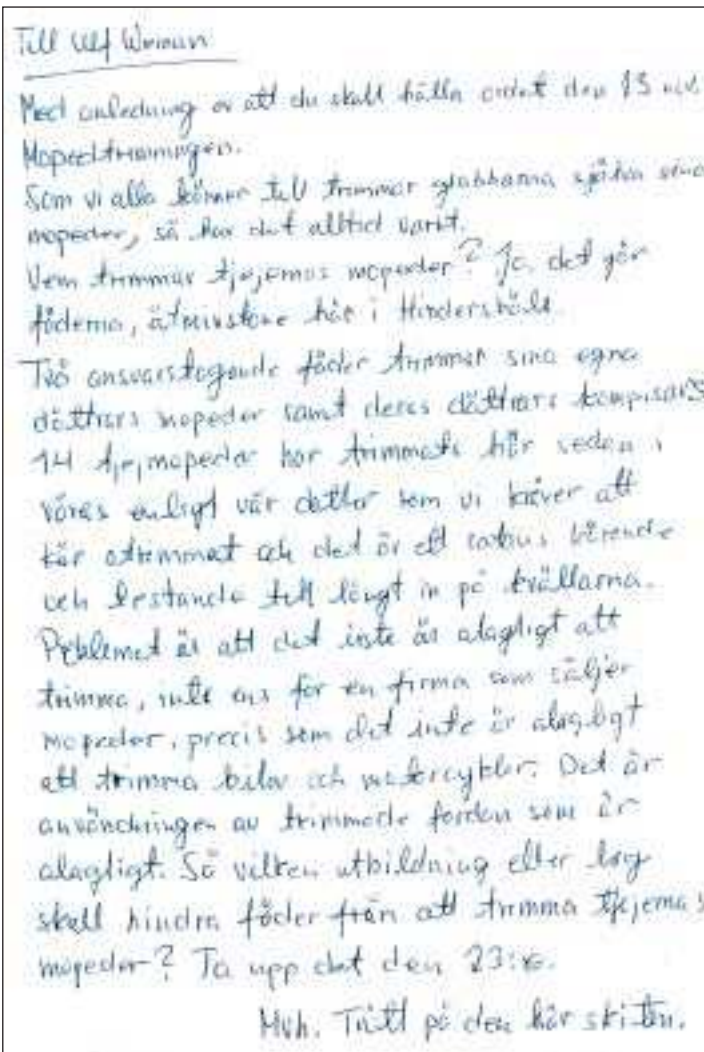
Allvarligare än böter, tilläggsräkningar och uteblivna försäkringspengar är ändå personskadorna. **Jan Österberg**, läkare och chef för akuten vid ÅCS, berättade att 58 procent av alla mopedolyckor medför personskador, mot 16 procent av alla bilolyckor.

– De vanligaste skadorna vid mopedolyckor är att man bryter underbenet när man slår emot kofångaren på en bil – eller att man drabbas av hjärnskador, vilket ju är mycket allvarligt. Konsekvenserna kan bli grava handikapp, sade han.

Vad göra? Ulf Weman ledde debatten där Stefan Karlsson, Jan Österberg, Eva Fellman, Filip Friberg och Runar Karlsson försökte komma fram till hur den åländska trafikskaderheten kan förbättras. Grundproblemet tycks vara dåliga trafikattityder.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Reagerat. Signaturen "Trött på den här skiten" gav ett oroande vittnesmål om somliga vuxnas inställning till ungdomar och trimmade mopeder.

Det är attitydproblem som ligger bakom de många trimmade mopederna, var de flesta i panelen överens om. **Filip Friberg** vid Ålands Trafikskolor tillfrågades om hur hans unga elever ser på trimning och trafikregler, och svaret blev att de inte ser trimmad moppe som ett problem.

– Däremot är de sura om de åkt fast och fått körkortet uppskjutet, sade han.

Påverka tidigt

Ulf Weman undrade om trafikskolorna ser någon möjlighet att

påverka ungdomarnas inställning, och svaret blev att attitydpåverkan måste till tidigare.

– När de kommer till oss för att ta bilkörkort är det för sent, sade Filip Friberg.

Eva Fellman var inne på samma spår.

– Attitydproblemen ser vi redan hos cyklister, även om fokus kommit att ligga på mopedisterna. Det är vi vuxna som måste försöka ändra attityderna, sade hon.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

ÅM i mobilfoto

Har du en kameramobil? Då ska du vara med i ÅM i mobilfoto. Första pris är Nokias kameramobil N73 med Carl Zeiss optik samt äran och titeln "Ålands bästa mobilfotograf".

Tävlingsregler:

- Du kan skicka in fritt antal bilder. Motivet är fritt, men bilderna måste vara tagna med en mobilkamera.
- Endast bilder inskickade via MMS till 0457 323 44 44 deltar i tävlingen
- Nya Åland publicerar samtliga tävlingsbidrag på www.nyan.ax samt ett fritt antal i tidningen.

- Jury som utser vinnarna:
Lena Wilson-Laajali, Obscura
Stig Selander, Mariehamns Telefon
Stefan Ohberg, Nya Åland

- Tävlingsperiod 19 oktober – 30 november

Tävla och vinn!

Skicka din bild via MMS, till 0457 323 44 44

Nokia N73

- Carl Zeiss-optik
- 3,2 megapixel
- hög fotokvalitet, ger bilder lämpliga för utskrift 25 x 20 cm.
- 2,4 tum sökbild i färg
- minneskort upp till 1 GB
- koppla till datorn med Bluetooth, IR eller USB
- värde 640 €

I samarbete med

MMS kan skickas till 0457 323 44 44 oavsett mobiloperatör. Kostnaden varierar beroende på operatör. Prisexempel per MMS: GSM Åland 36 cent, Sonera 39 cent inkl moms.

nyan.ax

Ömsen jubilerar med konstuppgivning

Ålands ömsesidiga försäkringsbolag fyller 140 år och har låtit konstnären Kjell Ekström sammanställa boken "Åland i konsten", med urval ur Ömsens åländskt präglade konstsamling.

I går var det öppet hus där målningarna kunde beskådas på plats.

Ömsen började köpa in konst på 70-talet och kollektionen består i dag av över 140 verk. Vd **Göran Lindholm** har svårt att uppskatta vad samlingen är värd.

– Men det är heller inte siffervärdet som är det viktiga. Vi har köpt in konsten för att den dokumenterar ett åländskt kulturarv, och eftersom vi är Ålands äldsta försäkringsbolag ser vi paralleller i historien till vår egen verksamhet, säger han.

Kjell Ekström har för boken tillsammans med **Håkan Skogsjö** valt ut omkring 50 konstverk, från 1860-talsverk av **Karl Emanuel Johansson** till nutida målningar av **Jonas Wilén**.

Viktig insats

"Åland i konsten" har tryckts i 1.000 exemplar som inte kommer att säljas i bokhandlarna, utan delas ut till intresserade.

– Det är ett ganska subjektivt urval. Ömsen har ju en av de finaste konstsamlingar som finns

Delägare. Disa Pettersson tycker om "Bryggan vid Tomtebo vid Lemströms kanal", som tros vara målad 1901.

Foto: ERKKI SANTAMALA

på Åland, och utan deras inköp skulle dokumentationen av den åländska konsten vara mycket sämre, säger Kjell Ekström.

Har du någon personlig favorit i samlingen?

– Det skulle kanske vara "Bryggan vid Tomtebo vid Lemströms kanal" av **Elin Danielsson-Gambogi**. Dels var hon väldigt tekniskt skicklig, dels målade hon den vid ett tillfälligt återbesök på Åland när hon befann sig i en äktenskaplig kris. Sedan kan man ju alltid spekulera i hur mycket det spelat in i måleriet.

Delägarskap

Bland öppet hus-besökarna finns **Disa Pettersson**, som också uppskattar Danielsson-Gambogis verk.

– Det finns så mycket fin konst här, säger hon.

Jubileumsfest. Göran Lindholm skär 140-årsstårten.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Göran Lindholm understryker att Disa Pettersson själv är med och äger konstsamlingen.

– Vi är ett ömsesidigt bolag och alla våra försäkringstagare är delägare i konstverken, säger han.

Bland de övriga jubileumssattraktionerna fanns Alandia Racing Team och deras nya tävlingsmotorcykel samt Johnnys Bilbärgning och deras nya bärgningsbil.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

Månskensmåleri. Kjell Ekström med Edvard Westmans "Strandlandskap" från 1899. Westman kallades "månskensmålaren" på grund av sitt romantiska måleri med björkhagar

Förväntan!

Paketpris!
229€

Fåtölj och fotpall

MEMPHIS Fåtölj i ek klädd i läder/konstläder inklusive fotpall. Kryssfot i ek fanér. Finns i svart, beige och offwhite (ord. pris 290€)

Paketpris!
595€

KÅGE Matgrupp i massiv björk, bord med 6 stolar

Paketpris!
1695€

CLINTON Soffa helt klädd i läder. 3-sits 1155€, 2-sits 855€

1195€

BIG MODUL 3-sits soffa klädd i tyg Esperit L 262 cm, D 107 cm. Med sex lösa ryggkuddar och två prydnadskuddar. **FOTPALL** 255€

Vi lottar ut ett presentkort på 500€ bland alla våra kunder
Dragning 22/12

Paketpris!
1295€

MONROE Soffa klädd i tyg Sunday. 3-sits 815€, 2-sits 680€

www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:

Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

Skönt att komma hem.

Med EM Xpress hinner du få din nya soffa till jul!

och skärgårdslandskap.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Populärt. Uppslutningen var stor i centrum.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Julgatan öppnade med sköna toner

Luciakandidaternas sång svävar ut över den tätt packade folkmassan på "Kompassplan" i centrum. Årets julgata är öppnad.

Den formella julgatsöppningen står stadsfullmäktigeordförande Tage Silander för.

– Kom ihåg att julgatan inte bara är handel och köpenskap, utan även en träffpunkt för er som inte har något emot att stanna och prata bort en stund med vänner och bekanta, säger han innan han lämnar

över till luciakandidaternas stämsång.

Johanna Silfver och åttaåriga dottern Emma Rantanen njuter av kandidaternas vackra röster.

– Jag hejar på Fanny. Jag gick på Pyssekväll, och då jobbade hon där, säger Emma Rantanen.

Tidigt ute

Kvällen är dock ovanligt mild och fuktig för en julgatsöppning. Vanligtvis brukar den arrangeras torsdagen före första advent, men i år hålls den en

vecka tidigare.

– Man har väl inte fått den rätta julkänslan ännu, det är ju ingen snö. Men det är hemskt fint ändå, säger Johanna Silfver.

Även Hannele Söderlund uppfylls av den vackra sången.

– Jag tycker det är jättebra. Men jag får väl medge att jag är lite partisk, min dotter Malin Söderlund är med och sjunger, säger hon.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

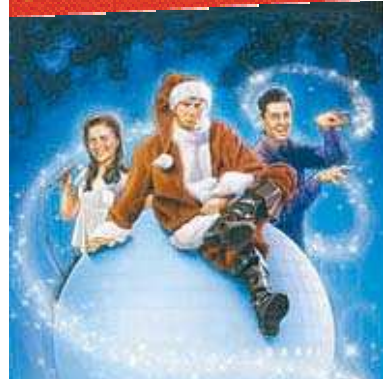

Musikalskare. Johanna Silfver och Emma Rantanen tycker att luciakandidaterna sjunger vackert. Särskilt Fanny är bra, tycker Emma.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Shell Thermo Premium

Den ekonomiskt effektivaste eldningsoljan.

Ring och beställ!
Tel. 41068

Hej tomtegubbar...

Busungar, små prinsessor eller mamma och pappa...

Vi har Julresan som gör hela familjen glad!

JULKUL

– med Lattjo Lajban, i Globen

9.12, 1 dag.

Kom med på årets roligaste julbus! Här träffar du både Markoolio, Amy Diamond, en hemlig artist från årets IDOL och många fler.

DETTA ÄR ÅRETS HÄFTIGASTE FAMILJESHOW!

Pris: 73,-/vuxen, 69,-/barn under 12 år, 65,-/barn under 6 år. I priset ingår buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till Globen.

DISNEY ON ICE

– Princess Classics, i Globen

6.1.2007, 1 dag.

Häng med och träffa Askungen, Törnrosa, Snövit m.fl i sju klassiska Disneyäventyr. Njut av en färgsprakande is-show och känn dig som en prinsessa!

Pris: 79,-/vuxen, 59,-/barn under 12 år, 49,-/barn under 6 år. I priset ingår buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till Globen.

En resa

– i matens tecken med Michael Björklund

9.12, 1 dag.

Kom med på en kulinarisk resa med Ålands egen kändiskock!

Tips från kocken själv:

"Efter denna resa behöver ni inte äta nästa dag, för ni är fortfarande mätta och belåtna!"

Pris: 129,-/person. I priset ingår: buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, lunch på Operakällaren, provsmakning av choklad på "En liten smula" samt tre rätters à la carte ombord på M/S Eckerö.

OBS! Begränsat antal platser!

Välkommen med!

WILLIAMS

Tryggt, bekvämt och miljömedvetet, när resan är lika viktig som målet!

Torggatan 2, 22100 Mariehamn, tel. 28075, fax 15229
www.williamsbuss.ax

Vilken klänning passar bäst på självstä På slottsbal i lånad stass – var med och rösta!

Chefredaktör Nina Fellmans arbetsrum är fullhängt med balkänningar i olika färg och snitt efter ropet på hjälp i spalten på ledarsidan häromdagen.

Och nu, kära läsare, kan ni vara med och tycka till om vilken stass som passar bäst på slottsbalen i Helsingfors den 6 december.

Klänningarna har bokstavligen strömmat in till redaktionen under de senaste dagarna. Klänningar i siden, sammet och både ock, röda, svarta, gröna och bruna klänningar, folkdräkter från Pakistan och Österbotten och begagnat från Emmaus – och alla i precis rätt storlek.

Och än är det inte slut. Fler klänningar väntar i olika hem. Skådespelaren **Gun Sjöroos**, till exempel, har bjudit ut den klänning hon själv bar på slottsbalen för några år sedan – **Verdandi Liewendahls** kreation från förr.

Vid det här laget ser chefredaktörsrummet ut som en teaterloge och det provas och känns på tyg och hummas och funderas väldeliga åtminstone bland de kvinnliga redaktörerna.

Själv är chefredaktören överväldigad över den generositet som kvinnorna visar genom att villigt låna ut sina finaste kreationer.

– Jag kunde väl aldrig tro att det skulle bli ett så enormt gensvar!

Vilken är bäst?

Så nu har ett nytt problem uppstått: Vilken ska hon välja?

Därför ordnar vi en omröstning bland läsarna.

– En rådgivande omröstning, förtydligar chefredaktören som – förstås – vill ha ett ord med i laget.

Det är ju ändå hon som ska trängas med 2.000 andra gäster på presidentens slottsbal i Helsingfors på självständighetsdagens kväll.

För en premiärgäst finns det ett och annat man bör veta innan man står ansikte mot ansikte med **Tarja Halonen**. Presidentens presschef **Maria Romantschuk** är väl förtrogen med procedurerna – för henne blir det den sjunde balen som anställd. Tidigare var hon med som journalist.

Inte barfota

● **Första frågan: Är det opassande att ha skor med öppen tå?**

– Nej, inte alls. Det går bra med vilka skor som helst, bara de är bekväma. Det finns egentligen inga sittplatser i festlokalen, så gästerna står hela kvällen.

Barfota ska man inte vara. Mest är det för den egna säkerheten – i den trängsel som råder är det fara för att man blir trampad på tårna.

– Det får man nog vara beredd på.

● **Andra frågan: Vad ska man säga åt presidenten när man skakar hand?**

– Vi brukar be gästerna säga sitt namn och varifrån de kommer. Om alla säger "trevlig självständighetsdag" så får presidenten höra frasen 2.000 gånger samma kväll. Också de som är lite bekanta med presidenten får gärna säga sina namn, det är så många som sveper förbi på kort tid.

Inga presenter

● **Sista frågan: Får man ge en present till presidenten?**

– Nej! Det finns helt enkelt inte plats. Också våra arbetsrum tas i bruk för festen, vi tömmer dem på förhand och det är

Rösta så här!

Vilken låneklänning tycker du att chefredaktör Nina Fellman ska bära på slottsbalen på självständighetsdagen? Skicka ett e-mejl på adressen redaktion@nyan.ax eller rösta på Nyans nya hemsida från och med måndag. Alla bilder läggs ut på hemsidan på www.nyan.ax.

jättetrångt. Vill man ge en present så kan man skicka hit den på förhand.

Maria Romantschuk skrattar gott när hon hör att Nyan ska ha klänningsomröstning bland läsarna.

– Skojar du?

● **Vad ska du själv ha på dig?**

– Jag ska ta någon klänning som jag har haft tidigare. Jag har ganska många, de har kommit med jobbet. Hittills har jag satsat på nya klänningar varje år, men inte i år.

Putin först

Men i går blev det paus i de omfattande balförberedelserna. När Nya Åland pratade med presschefen var Rysslands president **Vladimir Putin** på inkommande för att träffa presidenten.

Sömmerskan **Ulla Jakobsson** i Mariehamn följer troget presidentbalen på tv. Hon fastnar oftast för klänningar som är lite extra.

– Jag tror att svart blir den dominerande färgen i år igen. Urringat är snyggt, om den som bär klänningen har en kropp som passar.

● **Finns det något som kvinnorna ska undvika?**

– Inte kortärmat på äldre damer. Det är inte snyggt när det skrynklar sig under armarna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450
Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Utom tävlan. Den här klänning den inte får vara med i omröstningström i Geta och så urringad att ch skulle du synas i, var designerns k direktör Carolina Sandell inför fjöl

10

11

12

13

ndighetsfesten?

14

15

16

17

18

19

LUNCHBUFFÉ

måndag-fredag 11.00-14.00

Fredag 24.11

Kycklingfrikasse m. curry
och ananas, GH

Fiskgratäng m. pestosmak, GH

Jordärtskocksoppa m. ö
ädelost-sandwichSalladsbord, 3 varmrätter,
kaffe 8,50€

Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

Säg vad du tycker.

- messa nyan!

0457-323 4444

Nya Åland
☆☆☆

TEATERFÖRENINGEN I MARIEHAMN

Presenterar

Ett underbart bröllop

av Robin Hawdon

FULLSATT	fredag	24.11	kl. 19.00
	lördag	25.11	kl. 19.00
FULLSATT	söndag	26.11	kl. 15.00
FULLSATT	fredag	1.12	kl. 19.00

Regi Ove Andersson Producent Andreas Backman

Biljetter: ÅLANDSBANKEN ÅAB City, kundtjänst,
tel. 291 300 (mån-fre 9.30-16.15) samt i stadshuset 1 timme
före föreställningen.

Biljettpris: 15€/10€

Läs mer om föreställningen på:

hemsida: www.mariehamnsteater.aland.fi
Anders Laine Maria Mäntylä Kenneth Johans Daniel Dahlén
Gun Jansson Ann-Christine Karlsson Petter Lohrén

Senatstorget 14-16.6.2007

Anmäl dig till Ålands landskapsdagar i Helsingfors 2007!

Nu är det dags att anmäla sig till landskaps-
dagarna i Helsingfors 14-16.6.2007.
Sista anmälningsdag är 30 november.

Anmälningsblankett och mer information kan hämtas
från landskapsregeringens registratur, Självstyrelse-
gården, Strandgatan, eller kan beställas per post:
Landskapsregeringen, PB 1060, 22111 Mariehamn.

Blanketten kan laddas ner på Landskapsregeringens
hemsida www.regeringen.ax, där det även finns
utförligare information om evenemanget.

Blankett kan också beställas från sekretariatet hos
projektassistent Marc Blumenthal, marc.blumenthal@regeringen.ax,
tel. 0457 343 0225 eller projektledare
Gunilla Hellman, gunilla.hellman@regeringen.ax,
tel. 0457 343 0414. Besöksadress Strandgatan 7,
22100 Mariehamn.

Vi svarar gärna på alla dina frågor kring deltagandet
i landskapsdagarna.

Vi syns i Helsingfors!

gen i svart ormskinnsimitation och chiffong är så extravagant att
en. Klänningen är ritad och sydd av kläddesignern Anders Hell-
fredaktör Nina Fellman inte ens vågade visa framsidan. - Den
ommentar. Anders Hellström sydde klänning åt Getas kommun-
ärets slottsbal.

NÖJE

Redaktör: Anders Sims

anders.sims@nyan.ax

[fre:d] [s'ej:er]

Världen är ett totalt skithål. Människor mördas, våldtas, utnyttjas och svälter ihjäl. Planeten ruttnar. Och så tycker folk att

det är konstigt att den ena strumpan alltid försvinner i tvätten – egentligen är det väl konstigare att den andra orkar stanna kvar.

Benny Gustafsson, vapenhittare

Spelar just nu: Rix FM (radio).

– Det är skönt att en så bra artist som Martin Stenmarck har fått upprättelse efter schlagertiaskot.

För övrigt... hoppas jag att Rockoff får vara kvar. Det vore en katastrof för Åland om festivalen försvann. Kanske skulle det vara värt för arrangören att hyra några stugor i skärgården åt Rockoff-grannarna så att de får lugn och ro.

SE EFTER ERA KROPPAR GUBBAR!

Smakprov. Den här seriestrippen är ett smakprov från Tomas Enqvist.

Serietecknarens recept för idékläckning:

Kaffe och blodig skalle

Om man ska lyckas ta vara på sina talanger och försöka förvandla sin hobby till yrke krävs ansträngningar.

Serietecknaren Tomas Enqvist har sina knep som han gärna delar med sig av.

För Tomas Enqvist från Mariehamn kommer idéerna till serierna inte automatiskt och det är få kommentarer från kompisar som duger till att bygga seriestrippar på. När han ska vaska fram bra idéer måste han gräva fram dem i sin egen fantasi.

– Jag brygger en kanna kaffe och sätter mig och slår huvudet blodigt mot bordet. Mitt i allt ploppar idéerna upp, men jag vet inte var de kommer ifrån.

Tomas Enqvist säger att det är svårt att komma på egna skämt, men han har vissa knep för att vaska fram dem när han sitter där och bankar skallen.

– Man kan leka med motsatser och till exempel fundera på vad två älgar i ett flygplan skulle säga till varandra.

Viktigt prioritera

Serietecknandet började han med som riktigt ung, men sedan blev intresset liggande. För ett par år sedan plockade han fram skissblocket på nytt.

– Det här är min talang och den vill jag ta till vara.

Nyantecknare. Tomas Enqvists tycker att det viktigaste med en serie är humorn, inte hur snyggt den är tecknad. Hans egna serieteckningar kommer att publiceras i Nya Åland framöver.

Foto: JONAS EDSVIK

● Hur disciplinerar du dig?

– Man måste fundera på hur viktigt allt det andra är som man fördrivar tiden med. Om jag har suttit och tecknat känner jag mig stolt

efteråt, jämfört med om jag suttit och surfat på internet. När man blir äldre måste man kunna vara stolt över det man gjort när man tänker tillbaka.

Tomas Enqvists mål och

förhoppning är att han ska kunna livnära sig på serietecknandet.

– Det skulle vara skönt att vara sin egen boss och få sova till klockan tolv.

Föräldrarna fredade

Teckningarna som Tomas ritat är ibland lite bisarra och han gillar när de väcker reaktioner.

– Men att provocera är inget självändamål. Framför allt vill jag att humorn ska vara intelligent och träffsäker. Jag försöker vara underfundig och undvika enkla ordvitsar.

● Vad kan du inte tänka dig att skämta om?

– Mina föräldrar.

Som sina förebilder och inspiratörer nämner Tomas tecknarna bakom Larson och Bizarro, Gary Larson och Dan Piraro.

– Gary tecknar inte speciellt snyggt, men det är inte det viktigaste.

Ni Nyanläsare kommer att få se mer av Tomas Enqvist framöver. Han har nämligen lovat att förse oss med serieteckningar med jämna mellanrum.

Kondom skyddar din lilla apparat

För den som vill åka vattenskidor med sin mobil eller skydda den mot elaka bakterier finns en lösning.

Mobilkondomen säljs på Åland, men vem törs hala fram en gummibeklädd telefon i offentligheten?

På Kalmers i Sittkoffsgallerian hittar Nöje mobilkondomer på disken. Inte ser de speciellt inbjudande ut och vad ska de vara bra för?

Enligt en tillverkare är den främst framtagen för att skydda telefonen mot vatten, smuts, damm, målarfärg med mera.

Kondomen är gjord av latexgummi, ett materialet som inte ska påverka ljudet. Enligt tillverkaren är det smart att rulla på en kondom innan man ger sig ut på stranden, golfbanan eller sjön. Eller, vilket börjar bli lite mer aktuellt nu, innan man kastar sig ut i skidbacken.

Enligt tämligen säkra källor tappade en framgångsrik åländsk affärsman nyligen sin mobiltelefon i pissoaren. Då skulle det ha varit skönt för honom om nallen hade varit skyddad med kondom.

Tillverkarna menar också att kondomen är ett lysande skydd mot bakterier. (as)

Kan du tänka dig att köpa mobilkondomer?

Daniel Smalén, Ekenäs

– Nej, jag tror inte det. Istället skulle jag nog köpa en telefon som är fukt och stöttålig.

– Jag skulle inte vilja visa för folk att jag har en kondom på telefonen. Det ser ju inte speciellt coolt ut.

Bodil Lundström, Mariehamn

– Nej, verkligen inte, det ser äckligt ut.

– Mobilkondom går absolut bort, men det kanske kan fungera som ett partytrick.

Tio läsare får kondomer

■För att ge er vackra läsare chansen att prova mobilkondomerna lottar Nöje ut tio stycken fempack bland de läsare mejlar sin postadress till nöjesredaktören. Adressen är anders.sims@nyan.ax. Skriv "Mobilkondomer" i ärenderutan.

Ni som blir utan kan beställa kondomer på www.sawp.se eller besöka Kalmers i Sittkoffs.

Magazin, Torgg.6, tel. 12 154
Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

MUSIK, FILM & SPEL

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Björn "Grulle" Eklund

Spelar just nu: Stajnas Lobos "Suburban Avengers" (MCD)
– Punkstök och skrikig brudsång. Åh, vilket party! Och alla kan höjta med.
För övrigt... ny platta och turné med Melody Club. Bäst före datumet har nog gått ut känns det som...

Anders Sims

Spelar just nu: John Coltrane "Blue Trane" (cd).
– Bra ös som är utmärkt att diska till.
För övrigt... vaknar jag till ljuv musik varje morgon. Min äldsta son (drygt 1,5 år) sjunger sina versioner av "Imse vimse spindel" och "Tänk om jag hade en liten liten apa" innan han ens slagit upp ögonen.

Made in Thailand tar avsked

■ I kväll är det rockkaraoke på Dinos och Made in Thailand spelar för nästa sista gången. På lördag gör gruppen sin sista Ålandsspelning innan medlemmarna far hem till Thailand för att semestra och träffa familj och vänner. I april står bandet åter på Dinos scen och tanken är att det ska spela sig genom hela nästa sommar igen. (as)

Äntligen en Bond värd namnet

Film
Ny biofilm
Bio Savoy fredag-torsdag 19.30. "Casino Royale". Med Daniel Craig, Eva Green, Mads Mikkelsen, Judi Dench. Regi: Martin Campbell. Speltid 2 tim 25 min. Visas på bio Savoy.
★★★★

Tyvärr, miss Moneypenny har inte återuppstått. Å andra sidan ser man inte en hiphopluva eller specialutrustad Hummer så långt kameran når. Och James Bonds smoking sitter som den ska, han dricker sin martini och tar till och med en tur i en Aston Martin av rätt årgång. Några obligatoriska produktplaceringar, som att alla har Sony Ericsson-mobiler, kan vi ha överseende med. Man får lust att resa sig ur biofåtöljen och utbringa ett fyrfaldigt leve för actionikonen som borde ha gått i pension för länge sedan. Vägen framåt visade sig vara att backa till 60-talet. Alla som tycker att **Sean Connery** var den ende riktige Bond borde vara nöjda nu. **Daniel Craig** utstrålar ur-Bondens överlägsna kyla mer än **Moore**, **Dalton**, **Brosnan** och **Lazenby** tillsammans. Och det finns folk som anser att han är sexig. Klart är i alla fall att Roger Moore aldrig hade gått med på att filmas naken och fastbunden vid en stol. Craig gör det och ser

Nye Bond. Namnet är Craig – Daniel Craig. Den nye James Bond håller på traditionerna. Foto: COLUMBIA PICTURES/MGM

ut som om han tillbringat ett halvår på gym inför den scenen.
Q är borta
Actionscenerna är utmärkta. Storyn är lika tunn som alltid, med en vag terroristintrig som ger filmteamet fria händer att bränna pengar i åtminstone tre världsdelar. Chefen M är numera en kvinna, uppfinnaren Q är utskriven ur manuset, och den nye Bond är inte rädd för att visa känslor. Att han i grund och botten är

en pojkfantasi framgår tydligt i en skrattretande ragnings-scen, men annars kan det här vara den första filmen som visar ett någorlunda trovärdigt förhållande mellan Bond och en kvinna.
För lång pokerpaus
Ändå blir Casino Royale inte den fullträff som man hoppas på efter en stark inledning. Halvvägs genom filmen deltar Bond i en lång pokerturning (en tydlig flirt med nytilkomna

tittare, den gamle Bond skulle ha nöjt sig med roulette) och för den som inte är insatt i Hold'em-pokens finesser blir det mest trist. En åskådare förklarar de viktigaste händelserna för Bonds kvinnliga assistent så stelt att han lika gärna kunde vända sig direkt till publiken. Man blir tacksam när filmens bad guy **Mads Mikkelsen** bryter dödläget genom att förgifta Bond.

PATRIK DAHLBLOM

Diggiloo kommer tillbaka

■ Artistkavalkaden Diggiloo kommer till Eckerö post- och tullhus till sommaren igen. Den 11 juli lovar följande sångare och skåmtare att bjuda på en sprakande show: **Lasse Holm**, **Charlotte Perrelli**, **Linda Bengtzing**, **Lotta Engberg**, **Thomas Petersson**, **Jan Johansen**, **Lasse Berghagen** och några till. Biljetterna släpps den 29 november. Till Diggiloo-shownen i Eckerö Post- och tullhus i somras kom 2.500 ålänningar. (as)

Thomas Petersson

Kändispoker på Paradise

■ På söndag arrangerar Paf välgörenhetspoker ombord på Birka Paradise. Bland ett 30-tal kändisar finns Markoolio, **Richard Herrey**, **Denise Lopez**, **Tess Merkel** och **Nicklas Wahlgren**. De möter några av Sveriges mest kända pokerproffs, som **Ken Lennaård** och **Peter Eichardt**. Den totala vinstsumman är 136 000 kronor. Den som vinner får 100.000 kronor, tvåan får 20.000 kronor och trean får 16.000 kronor. De placerade skänker hälften av vinsten till en välgörenhetsorganisation. (as)

Johan Orre

KRÖNIKA

Riktiga män snyftar bara

Kära läsare. Som några av er vet jobbar jag lite grann på att bli manligare, och för det mesta går det bra. Jag har nu för första gången varit med om jakt, barbariska tokar som skjuter på stackars små fåglar och jag älskade det. Jag har även börjat basta oftare, och i fruktansvärda temperaturer sitter jag och låtsas ha bastat ut alla andra, fast det bara var jag från början. Det är en underbar känsla, fast det inte är på riktigt. Men det finns gånger som det inte går så bra att jobba på sin manlighet. Ett sådant tillfälle är snyftfilm.

Snyftfilm, eller tjejfilm som det ibland kallas är en karlakers värsta mar-dröm. Ja, det och slut på bensin i bilen så att han måste knuffa hem den. Han lär ju ha en ganska stor bil. Nåja, tillbaka till ämnet.

Jag har ett mycket bra exempel på just snyftfilm. Jag och två mycket goda vänner, vi kan kalla dem Victor och Simon, bestämde oss för ett tag sedan att vi skulle titta på Finding Neverland. Vi hade hört mycket bra om den och grabbiga filmälskare som vi är slog vi oss ner hemma hos Victor för att se på filmen. Efter att filmen var slut satt där tre ytterst manliga killar i en soffa, med tårar i ögonen. Vi grät inte, oh nej men blankt värre var det så vi slogs och svor högt för att kompensera fjollfasonerna. Inte kan väl karlar, stora och starka karlar beröras av en film heller? "Det är manligt med en man som kan gråta". Så säger många, men jag håller inte med. En riktig karl sväljer sin gråt, håller den inne och släpper kanske, kanske ut den när ingen ser.
Men vem klarar av att hålla inne med sin sorg, när varghunden blir bortjagad av

sin kompis i filmen Varghunden, eller när Peters mamma dör i Finding Neverland? Det berör, så är det bara och ingen kan förneka det. Varken jag, Simon eller Victor har pratat om denna händelse efter att den inträffade men nu berättar jag min historia så att andra killar vågar gråta när de ser på film, eller åtminstone våga se klart filmen, utan att stänga av och komma med den klassiska bortförklaringen, "Åh den här filmen var ju värdelös, vem vill se Terminator?" Och jag själv, kommer jag våga gråta när jag ser på film? Absolut inte. OBS! Namnen i berättelsen kan vara fiktiva.

Topp 5 snyftfilmer

- 1. Varghunden (White Fang)
- 2. Finding Neverland
- 3. Schindlers´ List
- 4. Lejonkungen
- 5. Uppvaknanden (Awakenings)

FRÅGELÅDAN

I dag i frågelådan hittar vi Johan Flink, 18 år, som går sista året på Ålands Lyceum. Johan är, enligt honom själv, en snäll och hungrig människa. Johan spelar i korpfbollslaget FC-Realtard där han efter många fräcka mål fått smeknamnet "Zlatan".

- **Vad är du mest stolt över?**
– Mina sten-sax-påse-skills.
- **Öl, cider eller starkt?**
– Öl de första timmarna, sedan starkt. Jag är nöjd så länge jag slipper cidern!
- **Vem var du kär i senast?**
– Min kudde i går kväll när jag somnade
- **Vad gömmer sig under din säng?**
– Tomma öllådor och legoklossar. Det är fan sant.
- **Vad är utmärkande hos en riktigt bra vän?**
– En riktigt bra vän kan man lita på, vad som än händer.
- **Föreställ dig själv om 10 år, vad ser du?**
– Då har jag uppnått allt jag vill uppnå. Då har jag en familj som består av massa hundar och två barn... plus en fru.
- **Vad sjöng du senast i duschen?**
– Det var en lång mix med **Björn Rosenström**-låtar, i morse.
- **Vad är inne/ute?**
– Inne just nu är att sitta hemma med en varm kopp choklad och se på film. Att gå på stan och ta en glass känns väldigt ute.
- **Hund eller katt?**
– Hundar, de kan man leka och gosa med. Skulle aldrig skaffa en katt, de bara biter och pissar på mig.
- **Favoritlek/sport?**
– Sten, sax påse! En av de få grejer jag är riktigt bra på.
- **Har du några fobier?**
– Ja. Jag blir grymt äcklad av folk som rör vid sina ögon. Då är det fem före att jag spy.
- **Män som ansar håret på bröstet?**
– Jag tycker att alla män för göra som de vill. Den dagen jag får gräsmatta kanske jag också får lust att ansa den.
- **Vilket är ditt favoritklädesplagg?**
– Mitt Diesel-bälte. Har haft det på mig i princip varje dag i tre år.
- **Vad saknar du på Åland?**
– En matplats där man blir mätt för under femman, och en väg utan fartguppar.
- **Berätta om ett starkt minne från din barndom?**
– En julafton när jag var 3-4 år fick jag diarré. Då blev min far arg på mig när vi spelade Afrikas Stjärna och jag måste gå på toaletten hela tiden.
- **Det man inte minns har inte hänt, sant eller falskt?**
– Helt klart sant. I min värld vill jag i alla fall tro det, för mitt eget bästa.
- **Vem är din bästa vän?**
– Min systerson, han har samma intressen som jag. Typ, snurra runt och runt och leka med lego.

Text&foto: AXEL KRONHOLM

Helgen

OBS! Det händer

FREDAG 24.11

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Siv** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** "Casino Royal". F-15.Världspremiär på nya James Bond-filmen. Se recensionen på sidan 15.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bulldog.
● **Parks bar kl 22.00.** Andreas Norlin.
● **Dinos bar kl 22.00.** Rockkaraoke och Made in Thailand.

Teater
● **Stadshuset kl 19.00.** "Ett underbart bröllop". Regi: Ove Andersson. Medverkande: Anders Laine, Maria Mäntylä, Kenneth Johans, Daniel Dahlén, Gun Jansson, Ann-Christine Karlsson, Petter Lohråten.
● **Mariepark kl 19.00.** "I morgon i Anakronia". Regi: Marc Svahnström.

LÖRDAG 25.11

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Katarina, Karin, Kajsa, Katrina** och **Katja** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** "Casino Royal". F-15. Nya James Bond-filmen. Se recensionen på sidan 15.

Dans
● **Arkipelag restaurangen kl 21.00.** Jansonz.
● **Finström Breidablick kl 20.00.** Boje & Johan.

Julmarknad
● **Jomala Rönngården kl 12.00-15.00.** Pytteliten julmarknad försäljning av hantverk, julkransar, glögg m.m.
● **Eckerö post & tullhus kl 12.00-16.00.** Ett varierande

utbud av hantverk och konst, naturprodukter och smakupplevelser blandas med julsånger. Verkstäder för barnen och julgubbens postkontor.

● **Vårdö marknadsplatsen i Vargata kl 11.00-14.00.** Fisk, mat, bröd, inäggningar, hantverk, julpynt, hemgjorda ljus, glögg och pepparkaka.

Julpaketsinsamling
● **Köpmansgatan 4 kl 10.00-14.00.** Julpaket till Lettland och Vitryssland tas emot.

Musik
● **Ålands musikinstitut kl 19.00.** Folkjazzgruppen från Färöarna Yggdrasil.
● **Pommern kl 20.00.** Red Beans & Rice Jazzband.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bulldog.
● **Parks bar kl 22.00.** Rockabilly party med Top Cats.
● **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

Sagotimme
● **Stadsbibliotek kl 14.30.** Finskspråkig sagotimme.

Teater
● **Stadshuset kl 19.00.** "Ett underbart bröllop". Regi: Ove Andersson. Medverkande: Anders Laine, Maria Mäntylä, Kenneth Johans, Daniel Dahlén, Gun Jansson, Ann-Christine Karlsson, Petter Lohråten.
● **Mariepark kl 18.00.** "I morgon i Anakronia". Regi: Marc Svahnström.

SÖNDAG 26.11

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Dagmar** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** "Casino Royal". F-15. Nya James

Bond-filmen. Se recensionen på sidan 15.
● **Föglö Bioborgen kl 15.00.** "Madagaskar", barntillåten.

Julmarknad
● **Eckerö post & tullhus kl 12.00-16.00.** Ett varierande utbud av hantverk och konst, naturprodukter och smakupplevelser blandas med julsånger. Verkstäder för barnen och julgubbens postkontor.
● **Hammarland Näfsby skola kl 12.00-15.00.** Julmarknad och loppis. Bakverk, kransar, ponnyridning m.m.

Musik
● **Finströms kyrka kl 18.00.** Konsert med damkören Stellaria.
● **Ålands musikinstitutet kl 15.30.** Pianomatiné med pianoelever från Musikinstitutet. Musik av Mozart, Chopin, Tjaikovskij samt allehanda spelboksbitar.

Nöje
● **Parks bar kl 22.00.** Bladdad musik från baren

Teater
● **Stadshuset kl 15.00.** "Ett underbart bröllop". Regi: Ove Andersson. Medverkande: Anders Laine, Maria Mäntylä, Kenneth Johans, Daniel Dahlén, Gun Jansson, Ann-Christine Karlsson, Petter Lohråten.

Träffpunkt
● **HandiCampen Nyfahlers kl 18.00.** För föräldrar som har förlorat sitt barn genom sjukdom, olycka eller på något annat sätt.

MÅNDAG 27.11

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Astrid** och **Estrid** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** "Ca-

sino Royal". F-15. Nya James Bond-filmen. Se recensionen på sidan 15.

Café
● **Röda Korsgården kl 14.00.** Eftermiddagscafé med bingospel.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
● **Parks bar kl 22.00.** Bladdamusik från baren.

Öppet hus
● **Vårdö Solhult kl 18.30.** För både små och stora barn. För de mindre barnen bör helst en förälder vara med.

Sevärt
MARIEHAMN
● **Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.** Raina Clemes utställning lek med akvarell. Pågår till 25 november.
● **Öppet måndag-fredag kl 12-17, lördag kl 10-14, kvällsöppet tisdag och torsdag kl 17-20.**
● **Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.** Fågelmålningar av Kenneth Rosenlund i olja, akvarell och blyerts. Pågår till 25 november.
● **Öppet tisdag-fredag kl 11-17, tisdagar även 18-20, lördagar 11-14.**
● **Kakelhallen, Köpmansgatan 11.** Tanja Ahola Rothmaier, målningar. Pågår till 30 november.
● **Öppet vardagar kl 10-17, torsdagar 10-19, lördagar 11-14.**
● **Köpmannamuseet Parkgatan.** Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.
● **Mariehamns galleriet, Mariepark Västerhamn.** "Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100.
● **Öppet lördagar kl 12-16.**
● **Mariehamns stadsbibliotek.** Medis konstkurser ställer

ut. Pågår 20 november – 8 december.
● **Öppet måndag-fredag 10-20, lördagar 10-16.**
● **Medis skyltfönster Styrmansgatan 1.** Mediskursen Tiffany ställer ut. Pågår till 4 december.
● **Självstyrelsegården.** Visning fredagar kl. 10.00.
● **Självstyrelsegården landskapsarkivet.** Öppet måndagar-onsdagar kl 9-16, torsdagar 9-20, fredagar 9-15.
● **Sjökvarteret Österhamn.** Sjökvarteret är öppet för besökare alla dagar året om. Museum och båtbyggeri öppet vardagar kl 9-11.
● **Ålandsbanken Väster-näs.** Margareta Eriksson och Britta Landström ställer ut akvareller. Pågår till 15 december.
● **Öppet måndag-fredag kl 9.30-16.15.**
● **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.** Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12-16.
● **Ålands museum och Ålands konstmuseum.** "Mormorsrutor". Den klassiska mormorsrutan är en virkad fyrbladig blomma med blad i olika varv runt tills en fyrkantig ruta bildades. Pågår till 3 december.
● **Pärlor ur samlingarna".** Museerna gör en djupdykning och plockar fram "pärlor" ur magasinerna. Du får se etnologiska och arkeologiska föremål, textilier, fotografier och konstskatter som inte varit utställda på länge – eller rent av aldrig. Pågår till 3 december.
● **Öppetider: tisd och torsd kl 10-20, onsd och fred kl 10-16, lörd och sönd kl 12-16, månd stängt. Fri entré alla dagar (till 30 april).**
● **Ålands sjöfartsmuseum.** "Kvinnan och havet, sjömanshustrun och kvinnor ombord". Öppet vardagar 10-16, helger 12-16.

BRÄNDÖ
● **Skärgårdsmuseet i Lappo.** Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet enligt överenskommelse. Tel 56 689/0457-385 86 59.

ECKERÖ
● **Skeppsvik, Solbacka smycken.** Utställning i sten och metall. Öppet enligt överenskommelse, tel. 38 021.

FINSTRÖM
● **Finström bibliotek (i Källboskolan).** Gerry Algode visar hållristningar och träskulpturer i utställningen "Förntida drömmar". Öppet måndag-fredag kl 12-20.
● **Kalle Glads stuga.** Pålbole. Öppet enligt överenskommelse per tel. 42 401.

FÖGLÖ
● **Föglö bibliotek.** "Min högra hjärnhalva", målningar i vattenfärg av Lena Wilson-Laajali. Pågår till 30 november.
● **Öppet måndagar kl 10-13 och 16-19, onsdagar 10-13, torsdagar 18-21.**
● **Föglö museum.** Öppet enligt överenskom-

melse tel 50 348, må och ons kl. 10-13.

HAMMARLAND
● **Brandkärmuseet (Mörby).** Öppet enligt överenskommelse. 040 536 82 86/Kristina.
● **Postad gårdsmuseum.** Öppet enligt överenskom-melse per tel 41 365/0457-361 39 00.
● **Skarpnätö hembygds-gård.** Huset från tidigt 1700-tal hör till de äldst bevarade på Åland. Öppet enligt överenskommelse per tel 37 212/37 227.

JOMALA
● **Kungsö Shellmuseum.** "Nostalgimack" 1950-tal. Öppet enligt överenskom-melse tel 32 760 , eller 040 706 82 30.
● **Siréns hembygds-museum Ringsböle.** Öppet enligt överenskom-melse per tel 31 069.
● **Önningebymuseet.** Stängt för säsongen, öppnar för grupper efter överenskommelse per tel 040 096 77 10.
● **Sjöbloms emigrant- och torpasmuseum, Önningeby.** Utställning kring museet, torpare och emigration. Se Önningebymuseet.

KUMLINGE
● **Sjölundsgårdsmuseum.** Gammal ladugård med föremål som använts på gården. Öppet enligt överenskom-melse. Tel 55 463.

KÖKAR
● **Hembygds-museet.** Museum med bruksföremål, fotoutställning och båtmuseum. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55 816/0457 524 40 77.

LUMPARLAND
● **Lumparlands bibliotek..** "Mellan Himmel och Hav!" Fotografier utställda av Frej Edsvik. Pågår till 31 december
● **Öppet tisdag och onsdag 16.00-20.00, onsdag även 14.00-15.00.**

SALTVIK
● **Göran Dahl/Ovanåker.** Ålands största samling av bomärkta föremål. Öppet enligt överenskommelse. Tel 48 038/0400 450 004.

SUND
● **Sunds bibliotek.** Oljemålningar av Henry Lindholm. Pågår till 28 november.
● **Ålands marthadistrikts hemslöjdsförening ställer ut 2000-talets ryttävling. Pågår till 31 december.**
● **Öppet måndag 17.30-20.30, tisdag 10.00-16.00 och torsdag 17.30-20.30.**
● **Ålands fotografiska museum (i gamla andels-handeln).** En utställning över kameran historia. Öppet enligt överenskommelse per tel 43 964/0457 059 5967.

VÅRDÖ
● **Simskäla Anni Blomqvists hem.** Förelisas enligt överens-kommelse med Ann-Gerd Steinby eller Gösta Berglund. Tel 47 509.
● **Grundunda Annas shop.** Utställning, arbeten i trä. Öppet enl. överenskommel-se tel. 040 96 49 351.

Luciakandidaterna

2006

Vem vill du se som årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt ditt bidrag till luciainsamlingen.

Du kan också bidra till insamlingen genom att köpa lucialotter och luciamärken.

Ge ditt bidrag!

Hjälp lucia hjälpa

Rösta på

Ålands Lucia 2006

Jag ger min röst åt kandidat nr _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas _____

Årets insamlade luciamedel går till
Enskilda hjälpbehövande på Åland.

Bidrag kan också sättas in på luciainsamlingens konton i alla banker.
Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté, Styrmansgatan 10, 22100 Mariehamn senast fredagen den 1 december kl. 12.00.

Namn: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED

Fortsatt jämt i luciavalet

■Luciakampanjen pågår ännu en vecka, slutar den 30 november, så tills dess har du ännu chansen att rösta på din favoritkandidat och samtidigt bidra till insamlingen.

Hittills har 2.500 röstat med traditionella röstsedlar, och tillsammans med dem har 1.400 euro givits till insamlingen.

Via sms har 645 röster kommit in, vilket ger 335 euro.

– Det ökade intresset för att rösta via mess har inte minskat intresset för att rösta med röstsedel. Totalt sett är det fler som röstat i år jämfört med förra året, det är kul, säger luciakampanjledaren **Ann-Katrin Mörn**.

Absolut sista chansen att rösta och skänka pengar i luciakampanjen ges i samband med att luciagrupperna uppträder på lillajulmarknaden på Jan Karlsgården den 2 december. Gruppen sjunger på gården klockan 12 och i slotet klockan 13.

– Det är fortfarande jämt och spännande i själva luciavalet. Mycket kan hända ännu, säger Ann-Katrin Mörn.(ab)

Fler gästnätter på hotellen

■Hotellinkvarteringarna ökade i oktober. Det visar den senaste statistiken från Ålands statistik- och utredningsbyrå, Åsub.

Det totala antalet övernattningar på de åländska hotellen var i oktober 8.740, en ökning om drygt 15 procent jämfört med oktober i fjol. De finländska övernattningarna ökade med nästan 20 procent medan de svenska minskade med 7 procent.

Av de övernattande var nästan 48 procent från Finland och knappt 39 procent från Sverige. Gäster från övriga länder svarade för nästan 14 procent av övernattningarna under oktober.

Belägningsgraden för toalkapaciteten var 23,5 procent.

Av övernattningarna gjordes drygt 64 procent i fritids-syfte, och knappt 36 procent av yrkesskäl.

Statistiken baserar sig på uppgifter från 17 åländska hotell. Åsub noterar att fem hotell varit stängda under oktober.

Dyrare avlopp i Hammarland

■HAMMARLAND. Avloppsvavgifterna i Hammarland stiger från 1,40 euro per kubikmeter till 2,03 euro om fullmäktige godkänner det förslag som kommunstyrelsen kom med på tisdagen. Om fullmäktige godkänner höjningen närmar sig avgifterna snart det självkostnadspris på 2,13 euro som man räknat fram. Anslutningsavgifterna föreslås bli oförändrade.

Kommunstyrelsen föreslår att småbåtstaxorna vid Öra småbåtshamn justeras uppåt med 3 procent nästa år och samma höjning föreslås för fisketaxorna. (jk)

■Filosofie magisterexamen inom programmet för kognitionsvetenskap vid Linköpings universitet har avlagts av **Åsa Wrede** från Mariehamn.

Fick reshjälp av luciainsamlingen

Tusentals euro ges till hjälpbehövande varje år

Över 20.000 euro brukar ålänningarna bidra med till Folkhälsans luciainsamling varje år.

Stina, som egentligen heter något annat, är en av alla dem som fått hjälp via de insamlade medlen.

– Det var ett stort steg att be om ekonomisk hjälp, jag har ju alltid klarat mig själv. Men jag fick ett väldigt vänligt, och inte alls nedvärderande bemötande, säger hon.

Varje år samlas tusentals euro in genom Folkhälsans luciakampanj och varje år delas sedan tusentals euro ut till ålänningar som behöver understöd, 15.390 euro betalades ut år 2005.

Bidrag från luciainsamlingen kan man få i många olika situationer. Till exempel i ett akutläge, som efter en eldsvåda eller olycka, för en speciell investering, som en specialkonstruerad vagn för ett handikappat barn, eller helt enkelt om man befinner sig i en svår ekonomisk situation. Varje enskild ansökan behandlas dock individuellt och anonymt.

Rekommenderar andra

Stina är en av alla de ålänningar som fått hjälp via Folkhälsans luciakampanj. Stina heter egentligen någonting annat, men hon vill inte använda sitt riktiga namn med hänsyn till sin familj. Men hon vill gärna berätta hur de insamlade pengarna hjälpte henne.

– Jag rekommenderar det här till andra och tycker att man ska våga ta emot hjälp när man behöver den. Det är ju så många som ställer upp frivilligt och barn som säljer lotter, just

Slapp hytt på kredit. ”Stina” sökte och fick bidrag från Folkhälsans luciafond. Tack vare det slapp hon ständigt släpande visa-räkningar och kunde ta hytt på sina många jobbiga färjresor, som hon gjorde för att besöka sonen som satt på öppen anstalt utanför Åland. Foto: ERKKI SANTAMALA

för att det ska finnas medel till hjälpbehövande, säger hon.

Det är flera år sedan Stina ansökte om medel från luciafonden. Hennes son hade det struligt just då och satt på en öppen anstalt utanför Åland. Stina hälsade på så ofta hon kunde men de många färjresorna, där hon dessutom alltid måste ta bilen med sig, blev kostsamma.

– Jag fick använda visa-kortet för att betala resorna och kom aldrig riktigt ikapp. Genom luciafonden fick jag sedan en betalningsförbindelse på en viss summa med ett rederi. Det kän-

des jättebra för då kunde jag ta hytt på resorna och slapp sitta i puben bland alla festande människor, det var ju inga nöjesresor för mig precis, säger Stina.

Hjälpte även sonen

Stina vände sig direkt till landskapsföreningen Folkhälsan med sin ansökan, det finns färdiga blanketter för ändamålet men man får även lämna in fritt formulerade ansökningar. Ansökningar kan även göras genom Folkhälsans lokalföreningar runtom i landskapet eller via andra kontaktpersoner, till

exempel via socialsekreteraren i kommunen.

– Efteråt fick jag höra att man också kan få hjälp av lokalföreningarna med att fylla i blanketterna, det är nog ett bra tips, säger Stina.

För henne var det dock inget lätt beslut att ansöka om ekonomisk stöd.

– Jag har aldrig tidigare behövt be om hjälp, alltid klarat mig själv. Men sedan när jag väl bestämt mig var det inte jobbigt längre. Jag fick ett väldigt förstående bemötande på Folkhälsan, ingen var nedvärderande vad jag

skulle använda pengarna till, säger Stina, och rekommenderar varmt luciafonden till andra.

– Den finns ju till för alla, för vanliga människor, säger hon, och säger att det kändes jättebra på flera sätt.

– Inte bara det konkreta med hytten utan även att någon trodde på en och förstod hur bra det var för min son att få besök. Indirekt var ju även han glad och tacksam för hjälpen vi fick, säger Stina.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

”BUSig” ungdomsträff på Utö

Förra veckan satte jag mig på färjan från Kökar för att tillsammans med två andra tjejer åka till Utö i Stockholms skärgård, som en fortsättning på BUS-träffen i Nagu.

BUS, Barnens och ungdomarnas skärgård, är ett interreg-projekt som strävar efter att skapa ungdomsnätverk och utveckla samarbete mellan Stockholms skärgård, Ålands skärgård och Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdsområden.

Vi blev hämtade i Långnäs av **Lotta Angergård**, som är Åländsk projektledare, tog Ålandsfärjan över till Kapellskär, och buss upp till Stockholm. Ganska trötta efter resan gick vi till vandrarhemmet i Gamla Stan där vi bokade rum. Men där fanns ingen nyckel. Så Lotta ringde till värden, som sa att han inte visste någonting alls om oss. Men, eftersom Lotta fixar allt, så sov vi på hennes gamla jobb ett par hundra meter därifrån. Puh.

Lördagen började alldeles för tidigt, enligt min finskställda klocka. Vi packade ihop och gick till Cityterminalen där vi träffade de svenska ungdomarna. Vi var kanske lite blyga, eftersom vi inte träffats på ett tag. Men, hur blyga vi än var, så tog vi oss till Utö tillsammans. Vi blev mottagna på bryggan av

Westernridning. Alexandra Fagerström gör sig bekant med en av hästarna på ridskolan.

Kalle, som bor på Utö. Vi blev visade till hotellstugorna där vi skulle bo. Sedan blev vi guidade runt hela holmen, vi såg gruvorna, kvarnen och lerpöarna. På cykel. Sedan trampade vi till Utö skola.

Den gudomliga lunchen lagades av Kalles mamma **Titti** och hans syster **Ellen**. Därefter såg vi en liten film om segling i våra skärgårdar, och sedan bröt diskussionerna ut. De kanske inte var särskilt vilda, men vi hade roligt i alla fall.

Och vi kom till slut fram till att utan skolorna skulle det inte finnas folk på våra små öar. De skulle bara vara lite stenar

för turisterna att fota på sommaren. Så våra skolor vill vi behålla. Och så vill vi ha riktigt bredband.

Vi begav oss tillbaka till stugorna, och det var där de vilda diskussionerna utbröt. Röda byxor eller svarta byxor? Ytterst viktigt.

Tillbaka till skolan igen, för att äta middag och dansa lite med Utöungdomarna. Men då behövde vi inte undersöka lerpöarna så värst noga, utan det kom en högst sympatisk man med taxi och hämtade oss.

Vi åt gudomlig middag, och sedan smög vi långsamt ner till gymnastiksalen. Belysningen var verkligen något extra, även om musiken inte var så mycket att hurra för. (Hur många gånger orkar man höra Boten Anna på en kväll?)

Medan min kära vän **Alexandra** blev bästis med alla dansande lågstadielever, tog jag det lugnt på övervåningen med kinaschack och kortspel. Efter en stund urartade dock kortspelet till något som kallas ”Banka Säl”. Ett spel där man ska slå varandra så hårt som möjligt och inte låta någon annan få korten. (Citat av **Morgan** från Runmarö: ”Det är inte så hemskt att slå, det är mycket värre att bli slagen.”) Slagsmål eller Boten Anna? Jag valde Kinaschack, och Lotta spelade skjortan av oss allihop. Förutom

Hela gruppen. Alla deltagare på BUS-träffen på Utö, uppradade framför skolan. De tre åländska deltagarna från vänster: Alexandra Fagerström, Johanna Ponthin. Längst till höger Elin Thomasson.

Axel, som verkar vara den intelligentaste killen i Stockholms skärgård. Söt är han också.

På söndagen upptäckte vi en liten läcka efter att vi duschat. Alexandras jeans, som hon varligt lagt på golvet, var en enda blöt pöl och adresserna hon haft i fickan hade blivit till kladd. Synd, men det var ganska roande att se Alexandra föna sina byxor.

Sen bar det av till stallet. Jag är inte särskilt hästintresserad, men jag blev ordentligt imponerad av kvinnan som äger stallet. **Charlotta**, tror jag hon heter. Ungefär hälften av oss red, vi andra såg på.

Vi återvände efter ett tag till skolan, där några tuffa matcher i killerball väntade. (Det är samma sak som koddboll) Det var ett himla spring.

Anders Unosson från Skärgårdsstiftelsen kom sedan till skolan och berättade om verksamheten. Det var verkligen intressant, något liknande borde finnas på Åland! Alla borde ju få se skärgården.

Vi åkte tillbaka till stugorna, lite halvdeprimerade. Packade våra små väskor igen, och pallrade oss ner till bryggan. Vi tog farväl av Kalle, som lovade att komma till Åland på BUS-träff i februari, och satte oss på båten. Hem?

Mat på Cityterminalen, hejdå till de andra. Sedan buss mot Kapellskär. Hemma med Ålandsfärjan runt midnatt.

Ursäktat om jag är en lite trött proaelev.

Text: ELIN THOMASSON (prao)
Foto: LOTTA ANGERGÅRD

EU-kommissionen ska se över sjötrafikens villkor

Slut på lönedumpning?

Många anställda. Färjtrafiken sysselsätter många EU-medlemmar, både ålänningar och andra, och nu ska EU-kommissionen börja intressera sig för deras arbetsvillkor. Bilden visar Silja Europa samt Vikigs fartyg Amorella och Ålandsfärjan i Västerhamn.

Ett nytt EU-direktiv som reglerar arbetsförhållandena för anställda ombord på färjor kan vara på väg.

En av orsakerna till EU:s intresse är Viking Lines tidigare försök att genom utflaggning ersätta personal med lågavlönad utländsk arbetskraft ombord på Rosella.

Det skriver Seko, det svenska facket för service och kommunikation, på sin hemsida. Källan för uppgiften är tre svenska fackförbunds gemensamma kontor i Bryssel.

Brysselkontoret hävdar att en av de bakomliggande orsakerna är den lönedumpning som Viking Line var på väg att genomföra i slutet av förra året genom utflaggningen av Rosella efter att handelsdomstolen i London förra sommaren förbjöd facket att vidta åtgärder mot utflaggningen. I början av november i fjol upphävde besvärdomstolen i London domen och beslöt att ärendet ska gå till EU-domstolen som får avgöra dels fackets rättigheter att agera, dels rederiets rätt att förhandla med andra fackförbund än sjömansunionen.

Ålands redarförenings vd Hans Ahlström tror att det är en dödfödd idé att försöka begränsa möjligheterna för rederierna att etablera sig i olika länder. Foto: JONAS EDSVIK

Också ett annat fall har fått kommissionen upp på banan – det irländska rederiet Irish Ferry som har ersatt sin personal med lågavlönad utländsk arbetskraft.

Samla in fakta

EU-kommissionen ska studera de färjanställdas villkor inom unionen. Studien ska, enligt de uppgifter Seko har, inriktas på

att samma in fakta om branschen, de legala aspekterna på att använda EU:s lagstiftning på båtar från tredje land samt föreslå åtgärder för att trygga goda villkor för de anställda och motverka social dumpning.

För det sistnämnda kan det bli aktuellt med ett särskilt direktiv eftersom sjöfarten inte omfattas av utstationeringsdirektivet som säger att värdlandets arbetsvillkor ska gälla.

Nya Åland ringde upp **Kenny Reinhold**, ordförande för Sekos sjöfolksavdelning i Göteborg. Han känner till de fall som varit på gång, bland annat Viking Lines försök med flaggbyte för Rosella.

– Ingen EU-myndighet har egentligen brytt sig om sjöfartspolitik desto mera, och när man såg att fler och fler EU-medborgare började förlora jobben till sjöss när fartyg flaggades ut gavs EU-länderna rätt att stöda sin egen sjöfart. Men nu börjar man känna att sjöfartens villkor står i motsatsförhållande med andra lagar och förordningar.

Samma löner

Han hoppas på ett särskilt direktiv som säger att det inte är

tillåtet att konkurrera ut varandra inom EU.

– Jag tror och hoppas att det kommer att stå i direktivet att de anställda fortsättningsvis ska ha samma löner även om fartyget byter flagg. Det kommer vi att jobba för.

Ålands redarförenings vd **Hans Ahlström** tror att det är en ”dödfödd idé att försöka begränsa möjligheterna för rederierna att etablera sig i olika länder”.

– Jag tror inte att det går igenom. Varför skulle man begränsa en närings möjligheter att etablera sig globalt? Då borde samma sak gälla också för andra näringar. EU:s idé bygger på frihet på olika områden och ett sådant här direktiv skulle bli ett radikalt avsteg. Det här är en olycklig utveckling eftersom man nu försöker bygga upp en sluten marknad.

Han påpekar att orsaken till att utstationeringsdirektivet, när det antogs 1999, inte gällde sjöfarten var att den är internationell och att dess förutsättningar bestäms globalt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Droglänken belönades

Helsingfors. A-klinikstiftelsens webbservice Droglänken fick ett specialpris när statsminister Matti Vanhanen (c) tillsammans med kommunikationsminister Susanna Huovinen (sdp) belönade bästa praxis som främjar informations-samhället.

Droglänken har redan i tio års tid försökt sänka tröskeln för att söka hjälp för rusmedelsberoende. I fjol hade webbtjänsten 34.000 besökare varje månad.

Droglänkens mest populära delar är självvärderingstester om alkohol-, drog- och läkemedelsbruk samt rökning, spelande och internetanvändning. Testerna kan ge

nya synvinklar till den egna situationen.

Prisumman i tävlingen är sammanlagt 35.000 euro. I tävlingen finns tre egentliga tävlingskategorier plus det nu beviljade specialpriset.

I serien ”Nya innovationer”, belönades Kulutuskapula, en webbaserad tjänst med vilken man med hjälp av sina mobiltelefon kan ta reda på en produkts etiska bakgrund från streckkoden.

I serien Effektivitet och produktivitet vann Skatteförvaltningens förhandsifyllda skattedeklaration. VTT:s riskhantering för små och mellanstora företag vann å sin sida i kategorin Främjande och tillämpning av informationssäkerheten. (FNB)

Hon blev Finlands Lucia

Karolina Henriksson från Esbo är Finlands Lucia 2006. Henriksson fick 2.901 av sammanlagt 10 850 röster i omröstningen som avslutades på onsdagen, skrev Folkhälsan på sin hemsida på torsdagen.

19-åriga Karolina Henriksson är den 57:e rikslucian. Hon blev student vid Mattlidens gymnasium i våras och läser för tillfället juridik vid Västra Nylands Folkhögskola i Karis. Till hennes fritidsintressen hör ridning och läsning. Lucia kröns i år av författaren **Merete Mazzarella**.

Luciavalet och den traditionella insamlingen i anslutning till valet arrangeras av Folkhälsan i samarbete med Hufvudstadsbladet och Radio Vega. Luciainsamlingen för

Lucia Karolina Henriksson.
Foto: HANNES VICTORZON

att minska olycksfallen bland äldre håller på till den sista januari. (FNB)

Världen

Just nu

Inga patronfynd

STOCKHOLM. Dykare från Rikskriminalpolisen i Sverige sökte på onsdagen förgäves efter de patroner som ska ha kastats i vattnet efter rånet i Mockfjärd 1983. Dykningarna genomfördes i Djursjön i Dalarna där det så kallade Mockfjärdsvapnet hittades i måndags av en åländsk dykare, skriver Expressen.

Fyndplatsen har hållits hemlig för att polisen skulle få möjlighet att söka igenom sjön ostört. Under tio timmar letade åtta dykare med hjälp av metalldetektorer i vattnet, men utan resultat. Efteråt meddelade Palmegruppen att man inte längre ansåg det nödvändigt att hemlighålla var vapnet hittades, enligt Expressen.

Omkring 100 patroner i en ask stals tillsammans med revolvern i Haparanda i september 1983. Ammunitionen anses vara det hetaste spåret i jakten på Olof Palmes mördare. (FNB-TT)

Bilbomber i Bagdad

BAGDAD. Tre nästan samtidiga bilbomber och en granatattack orsakade stor förödelse i Sadr City som en shiamuslimsk stadsdel i Bagdad. Enligt källor från det irakiska inrikesministeriet dödades åtminstone 115 personer medan 125 skadades.

Enligt källan ägde explosionerna rum på olika håll av stadsdelen. Hela gator förstördes i attackerna. (FNB–Reuters–AFP)

Domstol om nätsprit

STOCKHOLM. Man måste också i framtiden själv transportera alkohol från utlandet för att slippa betala alkoholskatt i hemlandet. Det skriver EG-domstolen i ett mål om import av alkohol mellan EU:s medlemsländer.

Domstolen konstaterar att enligt EU:s regler är det bara varor som man importerar för eget bruk som är befriade från punktskatt i hemlandet. Dessutom ska transporten av varorna i fråga skötas personligen av den privatperson som köpt dem.

Även om domen rör en person i Holland som för egen och andra personers räkning beställde vin i Frankrike så kan man dra paralleller till andra européers import av nätsprit.

Enligt finska tullens accisexpert **Markus Teräväinen** skulle en föreslagen ändring i detta förfarande, så att ingen tilläggs-skatt längre skulle ha tillkommit om till exempel en transportfirma skulle ha levererat spriten, inte ha medfört några större förändringar i gällande praxis. Enligt Teräväinen skulle det ha ökat privatpersoners alkoholbeställningar från EU:s östra delar en aning. Det är nu ovanligt att beställa alkohol därifrån. (FNB–TT)

Rymdfärd direktsänds

STOCKHOLM. Morgonpigga tv-tittare har möjlighet att följa den svenske astronauten **Christer Fuglesangs** avfärd mot rymden i december. Både TV 4 och Sveriges Television direktsänder rymdfärjans uppskjutning, med start redan klockan tre på morgonen svensk tid.

Natten till den 8 december är det meningen att Nasas rymdfarkost med Christer Fuglesang ska lämna jorden. (FNB–TT)

Veto från Polen

BRYSEL. Polen har hindrat samarbetsförhandlingarna mellan EU och Ryssland. Trots försök att övertala Polen in i sista stund så vågrade Polen avstå från sitt veto. EU hade behövt alla medlemsländernas tillstånd för att inleda förhandlingarna om ett nytt samarbetsavtal. Alla andra länder hade godkänt att förhandlingarna kan inledas.

Toppmötet mellan EU och Ryssland som inleds på fredag i Helsingfors hotas att urvattnas på grund av misslyckandet. Det var meningen att EU och Rysslands president **Vladimir Putin** under mötet skulle godkänna att förhandlingarna inleds nästa år.

Polen förhindrade förhandlingarna eftersom Ryssland inte har gått med på att slopa sitt förbud mot import av polskt kött. Polen anser att importförbudet till hundra procent är ett politiskt beslut.

Ryssland har ökat pressen mot EU genom att lägga i en ny växel i köttkonflikten då Rumänien och Bulgarien blir EU-medlemmar vid årsskiftet. Ryssland har hotat EU-kommissionen med att förbjuda import av köttprodukter från hela EU från och med nästa år. Det här motiveras med den dåliga hygien i Rumänien och Bulgarien.

Kommissionen anser att hotet är ogrundat, precis som importförbudet av polskt kött. (FNB)

Ingen kärnkraftshjälp

WIEN. Internationella atomenergiorganet IAEA beslutade på torsdagen att inte bevilja Iran teknisk hjälp för att bygga en kärnreaktor, som USA befarar att kan producera plutonium för vapen, uppger diplomater.

IAEA:s styrelse beslutade att inte hjälpa Iran att bygga Arakreaktorn. Iran kan inlämna en ny begäran om två år. (FNB–AFP–AP)

Sport

Agenten dementerar:

IFK Mariehamn + "Samba-Erik" stämmer inte

FOTBOLL. I gårdagens Aftonbladet uppges att IFK Mariehamn ha gett ett konkret anbud till Hammarbys mittfältare Erik Johansson.

– Det stämmer inte, säger Eriks agent Linus Johansson till Nya Åland.

Hammarbys tekniske mittfältare Erik "Samba-Erik" Johansson kopplats ihop med IFK Mariehamn i torsdagens upplaga av Aftonbladet. Men Eriks agent Linus Johansson dementerar uppgifterna om att "Samba-Erik" skulle vara på väg till Åland.

– Det är en annan klubb i Finland som har varit i kontakt med honom. MyPa som slutade sexa i ligan, säger Linus Johansson till Nyan.

Samba-Erik har spelat allsvensk fotboll med såväl Öregryte, Malmö FF och de tre senaste åren med Hammarby IF.

Den senaste säsongen blev det bara sex framträdanden i "Bajen" och det är klart att Johansson kommer att lämna klubben. Och MyPa, som slutade placeringen under IFK denna säsong, har alltså tagit kontakt med Johansson.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Åländska hästar på pallen

TRAV. Både Yes Tomorrow och Sir Dancer lyckades ta pallplatser vid tävlingar på Solvalla i måndags. Prischecken för Yes Tomorrows andraplats blev 18.000 svenska kronor. För tredjeplatsen erhölet Sir Dancer 10.000. (be)

På gång LÖRDAG

Styrkelyft
Idrottsgården
SFI-mästerskapen: med start 12.00.

Kom ihåg

MSF: Årsmöte på lördag på Club Marin. Stadseenliga förhandlingar och fri diskussion. Supé med måltidsdryck och kaffe 15€.

Ålands fotbolldomare: Kallelse till ordinarie höstmöte, torsdag 30 november 18.30 i Idrottsgårdens konferensrum. Stadseenliga ärenden, ÅFD-nomineringar till Idrottsgalan 2007. Servering. Välkomna!

ÅSSF-pistol: Luftpistol, SAL:s lagerietävling start torsdagen 30 november 18.00 i Bredmo skyttehall. PS. Även träning som vanligt. Alla torsdagar 18-20.00. Nybörjare välkomna.

FC Masters-innebandy: Årsmöte torsdag 30 november 20.30 i Idrottsgårdens konferensrum.

ÅID-cykel: Gemensam träning söndag 10.00. Samling vid Vikingavallen. Tag gärna terräng eller vinterhojen. För info ring tel 04575301526.

ÅID-cykel: Höstmöte med prisutdelning söndag 19.00 på Scandic hotell Savoy.

Originell, kaxig och kvinnlig:

Här är Ålands öspelslogo

Vinnarlogon. Susanne Lundström och Fredrika Sundberg visar upp sin logo som föll huvudsponsorn NatWest i smaken. Foto: JONAS EDSVIK

ÖSPELEN. Så här ser logotypen för NatWest Island Games XII Åland 2009 ut. Huvudsponsorn NatWest valde Susanne Lundström och Fredrika Sundbergs kaxiga och kvinnliga bidrag.

– Modigt att satsa på vår logo, tycker Sundberg.

Huvudsponsorn till öspelen på Åland 2009, NatWest, har nu utsett vilken logo som kommer att användas vid den 13:e upplagan som alltså går av stapeln på våra öar. Valet föll på ett bidrag som Fredrika Sundberg och Susanne Lundström lämnat in.

– En attityd som är lite kaxig och tuff, säger Sundberg att logotypens tanke är.

Logon innehåller tre kvinnokroppar i de åländska färgerna.

– Den avspeglar att det är två kvinnor som gjort den, säger Sundberg.

Unik logo

Fredrika Sundberg tycker det var modigt av NatWest att välja deras lite udda logo.

– Den lämnar lite åt fantasin också, säger Susanne Lundström.

Terese Flöjt, spelens games director, tycker det är viktigt att ha en unik logo.

– Och undvika att det liknar andra öspelslogotyper.

Förslaget ansågs av

NatWest att vara graciöst, modernt och levande. Dessutom finns de tre kvadraterna kvar som står för tradition och är spelens officiella bit.

Ingen hemsida

Styrelseordförande Dick Ekström gillar den utvalda logotypen och Ekström förklarar att han blev glad när han fick se den.

– Den satt i mitt huvud direkt, säger Ekström.

Någon hemsida för öspelen på Åland 2009 finns inte uppe ännu.

– Den får ej publiceras före Rhodos-spelen är över, förklarar Ekström.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Ålänning tog fram IGA:s logo

ÖSPELEN. Det var en ålänning som en gång i tiden tog fram logon för IGA (Island Games Association) som används än idag. **Carl-Gunnar "C-G" Sjöberg**s logo hade en grön ram med gula ringar som sticker

upp som öar ur det blåa havet. Bakgrunden hade fredens vita färg. De tre ringarna symboliserar Friendly Competition, Fellowship och Culture. Den första upplagan av öspelen hölls på Isle of Man 1985. (be)

Vilket mästarmöte det blir!

Lehto möter Sandvik i SFI-mästerskapen

STYRKELYFT. På lördag arrangeras SFI-mästerskapen i styrkelyft i Mariehamn. Hela 22 åländska lyftare deltar. Men intressantast blir förstås att få se nykorade världsmästaren Ove Lehto möta europamästaren Kenneth Sandvik.

– Man kan chansa lite på stora vikter. Titeln är inte så viktig, säger Lehto inför lördagens mästarmöte.

På lördag är det dags för SFIM i styrkelyft i Idrottsgården med start 12.00. Totalt är 31 lyftare anmälda. Hela 22 stycken av dem

är från ÅKK. Det stora åländska deltagarantalet har att göra med att tävlingarna avgörs på hemmaplan.

– Vi brukar alltid vara den största klubben men i år är det rekordmånga med, säger Ove Lehto.

Kan chansa lite

Högtintressant blir tungviktsmötet mellan den nykorade världsmästaren Ove Lehto och europamästaren Kenneth Sandvik. Lehto konstaterar att själva titeln inte är speciellt viktig. Lehto tror att den åländska publiken kan förvänta sig många nya åländska rekord.

– Många är i bra form av ÅKK:arna, säger han.

Domare med licens för att döma finländska rekord kommer att finnas på plats. Och chansen att vi får se ett antal rekordförsök på lördag är stor.

– Här kan man chansa lite. Men man vill ju göra ett bra resultat inför hemmapubliken, säger han.

30:e gången

Förutom Sandvik och Lehto återfinns även landslagslyftaren **Henrik Winter** från Sibbo i startfältet. Han tog EM-silver för veteraner 40 år i klassen 100 kilo i Tjeckien i somras. Tävlings-

Prisade killar. Europamästaren Kenneth Sandvik möter nykorade världsmästaren Ove Lehto vid SFIM i Mariehamn på lördag. Foto: JONAS EDSVIK

arnas enda dam är ÅKK:s **Marcela Balogova**.

Värd att hålla ett öga på är **Magnus Häggblom** från Vasa.

– Han är med för 30:e gången, förklarar Lehto.

SFI startade 1974 och 1975 gjorde Häggblom sin debut i sammanhangen.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

► SKOLOR & KURSER

Naturbruksskolan avser att ordna en

grävmaskins-kurs

under tiden 9.1-24.4.2007

Närmare information om kursen finns på www.landsbygd.ax/naturbruksskolan/kurser

Anmälan görs på särskild blankett som fås från skolans kansli tel. 329610 senast den 20 december 2006.

Annonsera i den tidning du själv läser!

► ANBUD

Saltviks församling

inbegär anbud på

gravgravning

1.1.2007-31.12.2011

Ev. frågor besvaras av Ewa Mattsson tel 43 260.

Anbud senast 30.11 till Saltviks församling, Kvarnbo-Kyrkvägen 52, 22430 Saltvik

► LEDIGA PLATSER

Reservdelsförsäljare

Vi söker dig som är glad och serviceinriktad. Som reservdelsförsäljare bör du vara ordningsam och ha en fordonsteknisk utbildning eller liknande arbetserfarenhet. Finska språkkunigheter uppskattas, men är inget krav.

Ditt arbete innebär kundhantering och försäljning reservdelar till bilar, lastbilar, traktorer, gräsklippare, båtar m.m.

Arbetet är en ordinarie tjänst och börjar omgående. Eventuella frågor besvaras efter klockan 18:00 måndag-fredag av Björn tfn 040 502 4638.

Skicka din ansökan senast 4.12.06 till oss och märk kuvertet med "Ansökan".

Gamla Godbyvägen 1 b, 22100 Mariehamn
Telefon 23 800, fax 23 840

► LEDIGA PLATSER

Air Åland bedriver sedan oktober 2005 flygverksamhet med Mariehamn som bas. Med två SAAB 340 trafikerar vi Helsingfors med upp till fyra avgångar dagligen, sju dagar i veckan och Stockholm med två avgångar dagligen, fem dagar i veckan. Vi utför även charterflygningar mot beställning. Företaget är i ett expansivt skede varför vi behöver förstärka vår organisation.

Vi söker för tillträde i januari 2007

Kabinpersonal

för flygtjänst på våra flygningar. Därutöver förekommer arbete med incheckning av passagerare på flygplatsen i Mariehamn, bokning och försäljning.

De sökande som kommer att antas skall kunna delta på heltid i en grundutbildning på tre veckor som startar den 22 januari 2007.

Checkinpersonal

för arbete med incheckning av passagerare på flygplatsen i Mariehamn, bokning och försäljning.

Bägge tjänsterna är heltidstjänster med stationering i Mariehamn. Vi söker dig som är serviceinriktad, flexibel, med gott omdöme och trevligt sätt samt har goda språkkunskaper i svenska, engelska och finska. Tidigare branscherfarenhet är självklart meriterande, men inte ett krav. Erfarenhet från turist- och resebranschen är liksom vårutbildning meriterande.

Närmare upplysningar om kabinpersonal lämnas av Kabinchef Tina Widebeck, telefon 018- 23710 och upplysningar om checkintjänsten lämnas av stationschef Linda Wilhelmsson telefon 018-23710.

Ansökningar med meritförteckning skall sändas via e-mail till: linda.wilhelmsson@airaland.com senast den 8 december 2006.

Mer information om företaget och vår verksamhet hittar du på vår hemsida www.airaland.com

Grym avslutning. Anna-Karin Salmén avslutade gårdagens runda med birdies på hål 15 och 18. Totalt har hon resultatet + 5 efter två dagars spel i Spanien. Foto: ANDREAS DIENERT

► ÖVRIGT

Nu är den här, föreningens populära **KALENDER** för 2007!

Köp föreningens populära väggkalender, och dina pengar går oavkortat till att hjälpa djur i nöd.

Priset är € 10/st

Kalendern finns till försäljning hos Zooligan, Wåge, Zooarken, Nya Åland, Feja, Ålands Smådjursklinik, ÅAB Strandnäs, Lisco, Mattssons i Godby, Mariehamns bokhandel, R-M parfym, Kalmers, Bra Möbler, & co, Hennes, Malins Livs, Sandåsens blomsterhörna & Handverket.

Det går också bra att betala in pengarna direkt till föreningens konto, Nordea 163030-12690.

Kom ihåg att märka betalningen med vad det gäller, samt ditt namn och din adress, så att vi kan skicka kalendern till dig.

Har du några frågor, ring jourtelefonen 0457 3424 850, vardagar klockan 18-20 samt helger klockan 12-15.

www.nyan.ax

► KUNGÖRELSE

MKB Ålands Elandslag

Ålands Elandslag utför en miljökonsekvensbedömning över planerna på vindkraftspark "projekt Stenarna" på Vättingen, Västersten, Stengrundet, Östersten, Båkenskar, Högskärs-hällarna, Högskar och Ståtbådarna, 10 möllor á 3,5 MW, i Eck-erö, Hammarland och Jomala samt "projekt Rödskar" på Rödskar, Fjärdgrunden och Granhamns holmen, 6 möllor á 3,5 MW, i Föglö.

Envar har rätt att delta i förfarandets avgränsningssammanträden och får där ge förslag till alternativ och konsekvenser som bör ingå i bedömningen.

Avgränsnings-sammanträden hålls:

Måndag, 11 december 2006, kl. 18.00 på Kommunalgården, Godbyvägen 448, i Jomala kommun

Tisdag, 12 december 2006, kl. 18.00 på restaurang Seagram, Degerby, i Föglö kommun.

De beslutande myndigheterna i ärendet är Eckerö, Hammarland, Jomala, och Föglö kommuner samt Ålands landskapsregering och Miljöprövningsnämnd.

Delgivningen sker genom anslag på de berörda myndigheternas anslagstavlor. Informationen finns även på www.el.ax

WSP Environmental Oy
Jakob Kjellman

Anna-Karin Salméns kvalform håller i sig

40:e plats efter 74-runda i går

GOLF. Anna-Karin Salmén följde upp den inledande 75-rundan i kvalet till damernas Europatour med en 74-runda i tordags. Totalt ligger åländskan på 40:e plats med resultatet + 5.

Anna-Karin Salmén håller sig inom ramen för de 50 bästa som får spela den avslutade rundan på lördag på spanska La Cala i kvalet till Ladies European Tour. Åländskan inledde kvalet med att gå runt på 75 slag i onsdags och Salmén följde upp fint med att gå runt på 74 slag igår. Hon av-

slutade vackert med en birdie på hål 15 och 18.

Finska i ledning

Totalt ligger Salmén nu på 40:e plats tillsammans med fyra andra tjejer på resultatet +5 efter två dagars spel. Leder gör finländskan **Hanna-Leena Salonen** med -5 efter att ha gått runt på 69 slag i onsdags. Tvåa är norskan **Lill Kristin Saether** med -4.

Av de 50 bästa på lördagen får 25 tourkort.

BJÖRN EKLUND
bjorn eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Kujala och Kuoppala fortsätter i Tampere

FOTBOLL. Mittfältaren **Jussi Kujala** och backen **Jussi Kuoppala** har skrivit på nya kontrakt med Tampere United, som vann årets Tipsliga. 23-åringen Kujala skrev på för två år framåt, medan 32-åringen Kuoppalas kontrakt är ettårigt. Båda två

spelade viktiga roller i årets mästarlag.

Kujala har spelat i 57 ligamatcher och gjort sex mål. Kuoppala har spelat 236 matcher på högsta serienivån i Finland och spelade i alla Tampere Uniteds matcher förra säsongen. (FNB)

Skyttedrottning förlängde sitt kontrakt

FOTBOLL. Mästarlaget FC Honka i damernas FM-serie har förlängt **Hanna Saaranen**s kontrakt med två år. Den 21-åriga före detta GBK:aren gjorde 14 mål på 16 matcher i damernas

fotbollsserie i år och var Esbolas bästa målgörare.

I damseriens målgörarstatistik var hon på tredje plats. Anfallaren Saaranen har spelat 18 ungdomslandskamper. (FNB)

**Tipsa
SPORTEN
dygnet runt**
Tel 0457 324 4444

nyan.ax

6	3	1	2	4	5	8	7	9
8	4	7	1	3	9	5	2	6
2	5	9	6	8	7	4	1	3
9	2	4	3	7	6	1	8	5
5	7	6	8	1	4	3	9	2
3	1	8	9	5	2	7	6	4
1	6	3	4	2	8	9	5	7
7	8	2	5	9	3	6	4	1
4	9	5	7	6	1	2	3	8

Messa Nyan!
0457-323 4444

TV-programmet

fredag 24 november

7.00 Gomorron Sverige [88349927]
10.30–12.15 UR-program [7829163]
 10.30 Samtal med [6795502]
 10.45 Great thinkers of our time (R) [2259231] **11.15** Reef Route 66 (R) [2272182] **11.42** Grounded (R) [209823786] **11.45–12.15** Mellom nytelse og smerte (R) [5227144]
13.00 Rapport [30453]
13.05–14.05 På spåret (R) [1572569]
15.00 Planeten (R) [28705]
16.00 Argument (R) [22521]
17.00 Rapport [97415]
17.10 Gomorron Sverige [244989]
18.00 Landgång (R) [7521]
 Matlagning till sjöss.
18.30 Söderlund & Bie (R) [5540]
 Föräldraserie. Även 26/11.
19.00 Bolibompa [8618]
 19.00 Höjdarna [927] **19.30** Tillbaka till Vintergatan (R) [298]
20.00 Bobster [811]
 20.00 Fredagsröj [811]
20.30 Rapport [182]
21.00 Doobidoo [71873]
 Musikalisk tävling. Del 8 av 12.
22.00 Charlies änglar [230366]
 FILM Amerikansk action från 2000. De är tre tuffa, kvinnliga privatdeckare, som är utrustade med de senaste i fråga om häftiga prylar. Dessutom är de experter på österländska kampsporter. Deras chef kallas Charlie och han kommunicerar med dem bara via radio. I rollerna: Cameron Diaz, Drew Barrymore, Lucy Liu.
23.35 Mäklarna (R) [7093705]
 Svensk dramakomediserie från 2006. Del 9 av 12. Även 25/11.
0.05 Rapport [9511090]
0.15 Kulturnyheterna (R) [9517274]
0.25 Den som viskar (R) [6730309]
 Svensk psykologisk thrillerserie från 2006.
1.55 A perfect world [62771019]
 FILM Amerikanskt kriminaldrama från 1993. Butch Haynes är på flykt undan ett fyrtioårigt fängelsestraff för väpnat rån och kidnappar en sjuårig pojke. I rollerna: Kevin Costner, Clint Eastwood, Laura Dern.
4.10–8.00 SVT24 [49773125]

10.00–16.00 24 direkt [51826298]
 10.00–11.00 Interpellationsdebatt i riksdagen [71347] **11.03–16.00** Mänskliga rättigheter – hur kan vi leva tillsammans? [371709873]
 16.40 Veronica Mars (R) [202279]
 17.20 Brum, knaster och pip (R) [5737502]
 18.20 Nyhetstecken [7699521]
 18.30 Oddasat [71892]
 18.45 Uutiset [6615076]
 18.55 Regionala nyheter [9580347]
 19.00 Aktuellt [69960]
 19.15 Go'kväll [556521]
 Magasin. Journalisten Alexandra Pascalidou bjuder fyra gäster på önskemiddag. Musik av Irma Shultz Keller och Uno Svenningsson.
 20.00 Kulturnyheterna [20095]
 20.10 Regionala nyheter [8342076]
 20.30 Junk (R) [3298]
 Film om bandet Brainpool inför premiären på deras rockopera. Killarna reflekterar över livet, konsumtion och vad som egentligen är framgång.
 21.00 En film om med Anders Petersen [66453]
 K special. Anders Petersen är en av Europas främsta stillbildsfotografer. JH Engström har gjort en film om sin vän och mentor. Även 26/11 och 30/11.
 22.00 Aktuellt [87328]
 22.25 A-ekonomi [5590960]
 22.30 Musikbyrån [3434]
 Musikmagasin, Del 5 av 10. ”Musikbyrån” åker till San Francisco. Där för band som bland andra Comets on Fire och Six Organs of Admittance stadens psykedeliska musikarv vidare.
 23.00 Nyhetssammanfattning [16927]
 Utrikes, inrikes och regionala nyheter.
 23.03 Sportnytt [300092347]
 23.15 Regionala nyheter [6133057]
 23.25 Väder [1386683]
 23.30 Vita huset [62453]
 Amerikansk dramaserie. Del 10 av 22. Leo kämpar sig igenom debattpraktiken och gör Josh extremt nervös.
 0.15 Spooks (R) [4824458]
 1.10 Humorlabbet: Sen kväll med Pierre (R) [9523564]
 1.40–2.10 Böglabbyn (R) [4278106]

7.30 Ed, Edd'n'Eddy [407927]
8.00 Masken [475328]
8.30 Simpsons (R) [5132892]
9.55 Oprah Winfrey show (R) [3585908]
 10.50 Våra bästa år (R) [2784057]
 11.40 Everwood [2040195]
 12.30 Ensamma hemma [7812328]
 13.25 Lyckochansen [2923298]
 13.50 Våra bästa år [4999569]
 14.40 Oprah Winfrey show [5106637]
 15.35 Extreme home makeover (R) [6509705]
 16.30 French kiss [703434]
 FILM Amerikansk romantisk komedi från 1995. I rollerna: Meg Ryan, Kevin Kline, Timothy Hutton.
 18.30 Nanny [689569]
 19.00 Simpsons [404705]
 19.30 Simpsons [670366]
 19.55 Update [5102163]
 20.00 Extreme home makeover [483347]
 21.00 Seriestart: Blue murder [9952057]
 Brittisk deckarserie från 2006. Janine Lewis lever ett hektiskt liv med tre ungar hemma, en i magen och ett krävande arbete på Manchesters mordrotel. I rollerna: Caroline Quentin, Ian Kelsey. Del 1 av 10.
 22.35 Dolt under ytan [5872705]
 FILM Amerikansk skräckthriller från 2000. Ett år har förflutit sedan doktor Norman Spencer var otrogen mot sin vackra fru Claire. Men med Claire oviss inför sanningen och sedan affären tagit slut verkar Normans äktenskap perfekt. Så perfekt att när Claire berättar för honom att hon hör mysteriska röster och att hon sett en ung kvinna i deras hem, så avfärdar han hennes stigande skräck som syner. I rollerna: Harrison Ford, Michelle Pfeiffer, Diana Scarwid.
 1.00 The shield [1281835]
 2.00 Skräddaren i Panama [36829800]
 FILM Amerikansk-irländsk thriller från 2001. I rollerna: Pierce Brosnan, Geoffrey Rush, Jamie Lee Curtis.
 4.05 Dracula – död men lycklig **FILM** [6832019] Amerikansk skräckkomedi från 1995. I rollerna: Leslie Nielsen, Peter MacNichol.
 5.40 Nanny [7613908]
 6.10–6.55 Ellen DeGeneres [1408477]

6.50 Nyhetsmorgon [97765989]
11.00 Nyhetsmorgon efter tio [995328]
 12.30 Jackpot [7843298]
 13.25 Hem till gården [787705]
 13.55 Nyheterna [3122873]
 14.00 Dagens rätt [598279]
 14.25 Nya tider (R) [930786]
 14.55 Ordjakten [5185144]
 15.50 Nyheterna [7165502]
 15.55 Martha [6510811]
 16.50 Lattjo lajban: Dr Mugg [3330279]
 17.15 Doktorn kan komma [9439279]
 18.15 That '70s show (R) [873958]
 18.45 Förkväll [5665927]
 18.55 Lokala nyheter och väder [4181960]
 19.00 Förkväll, forts [917415]
 19.50 Lokala nyheter [5101434]
 19.55 Lokalt väder [5100705]
 20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [491231]
 20.30 Postkodmiljonären [490502]
 21.00 Idol 2006 [277845]
 Svenskt underhållningsprogram från 2006. Del 22 av 23. Programledare: Sanna Bråding och Mogge Sseruwagi.
 22.30 Säsongsavslutning: Hey Baberiba [410366]
 Svensk humorserie från 2006. Del 8 av 8. Även 26/11.
 23.00 Nyheterna, sporten och vädret [208298]
 23.25 Idol 2006 [3133881]
 Resultatet av omröstningen i kvällens program av Idol 2006 redovisas i direktsändning. Även 26/11.
 23.45 Jordan, rättsläkare [999873]
 Amerikansk dramaserie från 2005/2006. Del 10 av 21.
 Jordan och Woody blir inkallade för att undersöka ett mord på ett avlägset pensionat.
 0.40 Advokaterna [3581403]
 1.25 Parlamentet (R) [5927019]
 1.55 Helgonet [76001458]
 FILM Amerikansk actionfilm från 1997. I rollerna: Val Kilmer, Elisabeth Shue, Rade Serbedzija.
 3.50 Pokermiljonen (R) [8783903]
 4.40 The Lyon's den (R) [2998477]
 5.25 CBS 60 minutes [9334212]
 6.10 Lättlagat (R) [2033800]

10.10 Rymdmapp
 Ljusfenomen.
10.20 X-tra Special: Spel
 Del 2 av 4. Spel. Allt fler fastnar i spelvärlden. The-rese började spela som 4-åring. I dag är hon beroende av dator- och konsolspel.
10.30–11.00 Zon5: Station T
 Man talar om barnens rättigheter, vuxna har också rättigheter, men hur är det med de ungas rättigheter?
 17.15 Kortnytt
 17.16 Zon5: Paffabriken
 André har en tomte på loftet.
 17.45 Buu-klubben: Trillingarna
 En tecknad serie från Katalonien. Rid-darna kring runda bordet. När trilling-arna gör hyss förflyttar häxan dem till sagovärlden.
 18.15 TV-nytt
 18.30 Obs
 Aktualiteter.
 19.00 Leve trähustaden!
 Leve trähustaden Borgå! Hur tryggt är det egentligen att bo i en stad från medeltiden?
 19.30 Kuba – mellan öst och väst
 Del 1 av 2. Mörk rom, trummornas rytm, handrullade cigarrer – fantasier som dessa styr tankarna lätt till Kuba. Men de som besökt landet vet också att berätta om fattiga människor som från dag till dag måste kämpa för sitt levebröd.
 20.00 TV-nytt
 20.20 Jools Holland med gäster
 Brittisk musikunderhållning. Livespelningar varvas med spännande gäster och intervjuer. I kväll: The Automatic, Dixie Chicks, Gogol Bordello, Dresden Dolls, Paolo Nutini.
 21.20 Jag älskar dig för evigt **FILM** Danskt drama från 2002. När Cecilie trodde att alla uppköp var hennes största problem i livet, råkar hennes blivande man Joachim ut för en allvarlig bilolycka och blir förlamad. Men livet vänds inte upp och ner bara för Cecilie och Joachim. Olyckan får också konsekvenser för Marie och Niels - ett lyckligt gift par med tre barn. I rollerna: Mads Mikkelsen, Sonja Richter, Paprika Steen. Regi: Susanne Bier. (Elsker dig för evigt)
 23.15–23.20 Kvällsnytt

5.55 Ettans mor-gon-tv [15083502]
9.15 Läkarna på landet [1856926]
 Som i spegeln.
10.10 FST: Rymd-mapp [1313960] Ljusfenomen.
10.20 FST: X-tra Special: Spel [1337540] Del 2 av 4. Spel. Allt fler fastnar i spelvärlden. The-rese började spela som 4-åring. I dag är hon beroende av dator- och konsolspel.
10.30 FST: Zon5: Station T [3366]
 Man talar om barnens rättighe-ter, vuxna har också rättigheter, men hur är det med de ungas rättigheter?
 11.00–11.05 Tv-nyheter [67892]
 12.35 Go Yoyo Go [648076]
 Del 26 av 26. Surprise.
 12.45 Feliz Navidad – Bon Nadal [154160] En färgrik och högljudd jul i Barcelona i Katalonien.
 13.00–13.05 Tv-nyheter [25521]
 13.30 Paragrafer och något att bita i [9144] Varför får inte invandrare arbete? Musikalisk gäst är Cinta Herno.
 14.00 Kungskaps-tv: Digitalfoto-grafering [23892]
 Del 4 av 7. Människor på bild.
 14.15 A-plus [4936453]
 14.35 Atlas [463892]
 15.00 Tv-nyheter [92908]
 15.05 Diagnos: Mord [6284415]
 Ögonvittnet.
 16.00 Prisma Studion [4827]
 16.30 Finländska melodier [7144]
 Internationella melodier.
 17.00 Tv-nyheter och ekonomi-nyheter [15811]

17.10 Kreativ terapi: helande bilder [77182] Del 2 av 3.
17.40 Nyheter på teckenspråk [7892144]
17.45 FST: BUU-klubben: Tril-lingarna [64618] Riddarna kring runda bordet.
 18.15 FST: TV-nytt [833057]
 18.30 Nyhetsrubriker [19540]
 18.31 Droppen [100027569]
 18.40 Världens skatter [291057]
 Berlins museiö.
 18.55 Tillbaka till Aidensfield [4855637] Det förlutnas fänge. Samtidigt som en fänge som suttit inne för mord släpps fri vandaliseras byn flera gånger. Den mördades son vill hämnas mordet på sin pappa fastän den dömda bedyrar sin oskuld.
 19.45 Hemhamnen [282434]
 20.30 Tv-nyheter och väder [59095]
 20.55 Sportrutan [5722231]
 21.00 A-studion [231]
 21.30 Bal [44705]
 23.00 Tv-nyheter [33182]
 23.10 Kulturnyheter [1157705]
 23.15 FST: Kvällsnytt [1154618]
 23.20 Stjärnstund [5367347]
 Ett filmprogram där veckans premiärer presenteras och re-censeras.
 23.30–23.40 Euronews [67163]

6.30 Ylekax [21146714]
10.00 Revolver [64057]
11.00 Sudoku + Spelpåse [130892]
 12.45 Dagens rubriker [4877434]
 13.40 Ögonvittnet: Ståndtvång [128873]
 14.10 Ljuva Elisa [3559347]
 15.00 Gympa: Förälder/barn [67453]
 15.35 Djuren i mitt liv [4354415]
 16.00 Superfarmen [7811]
 16.30 Delta State [95569]
 16.55 Postimies Pate [6689453]
 17.25 Lilla tvåan [9852095]
 17.50 Regionala nyheter [7609908]
 18.00 Tv-nyheter och ekonominytt [81279]
 18.15 Tvåans höstväder [9587250]
 18.20 Världscupspremiären på Ruka: Backhopp-ning [79082521]
 HS 142. Refereras i flerljud av Niklas Henrichson och Leif Lampenius samt på finska av Hannu-Pekka Hänninen. Tv-regi: Kalevi Korpela. Ruka.
 20.25 Jag finns. Tänker jag? [4285637]
 Kari Nars: Pengar och lycka (i finsk version).
 20.30 Sartsas sanatorium [6908]
 Går tatueringar att avlägsna genom terapi? Idag botas popkulturstien, programledaren och redak-tören Maria Veitola.
 21.00 Fatta micken [10163]
 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [1304618]
 22.05 Den hårda lagen: Rättens beslut [3442637]
 41 skott. En polisman avlider efter att ha blivit skjuten, men den åklagades försvarsadvokat vän-der sakerna upp och ner.
 22.50 Kör hårt! [4410415]
 Del 4 av 10. Så blir Carl trettio.
 23.20 Eurodeckaren: Radarpar (R) [1499322] Del 5 av 6. Älskaren. Marion har blivit upprörd över makens spelbegär och vill också själv leva lyxliv i ett fint hotell med en ståtlig älskare.
 0.55 Musik-tv [5180729]
 Musikvideor och pärlor ur arkivet.
 1.40–2.00 Jordenruntresan [9979477]

6.25 Godmorgon Finland [62278434]
9.10 Vinstpotten [5709732]
10.10 Köpkanalen [2524347]
12.10 MTV3 Chatt [9182521]
13.00 Drop 3 [562328]
13.30 Word Puzzle [417434]
 14.05 Ninjasköldpaddorna [3144811]
 14.30 Systers och systers [211618]
 14.55 Vinstpotten [202415]
 15.25 E! Entertainment: Specialer [2033811]
 16.20 QMatstället (R) [536569]
 16.35 Vinstpotten [6262163]
 17.00 Emmerdale [931434]
 17.30 De vackra och de djärva [934521]
 18.00 Sexans nyheter, väder och sport [740724]
 18.15 Nyhetsnytt [331076]
 18.30 Bostadsmarknaden [950569]
 19.00 Sjuans nyheter [928415]
 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [587328]
 19.25 Dagens väder [8827453]
 19.30 Storstädning [774076]
 Ett vackert hus upp på en solig kulle upplever en stor förändring när Tanja och Erja anländer. Är förändringen bestående eller återvänder kaoset?
 20.00 Kurjat kuppiilat [754347]
 21.00 Nummer [390163]
 Första uppgiften. En våldtäktsman plågar Los Angeles. FBI-agenten Don Eppes bror som är ma-tematiker kommer polisen till undsättning.
 22.00 Tians nyheter [754892]
 22.20 Resultatrutan [5400811]
 22.30 Behind enemy lines [1415521]
 FILM Amerikansk thriller från 2001. I rollerna: Owen Wilson, Gene Hackman, Gabriel Macht. Regi: John Moore.
 0.35 Reba [7975212]
 Amerikansk komediserie. Modersinstinkt. Barbra Jeans känslor åker bergochdalbana.
 1.05 Nöjesnytt (R) [3814187]
 1.20 Vinstpotten [5760598]
 Nu kan du vinna tusentals euro.
 2.20–6.25 Den rätta [95900564]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Programle-dare: Liv Örneryd. **6.50** Beträktelse. Av Katarina Gåddnäs. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.10** Morgonkaffet. Även söndag 10:30. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** TT-nyheter. **9.02** Musikaletten: Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till sista delen av sagan Trollgubben i Storberget, skriven av Anna Wah-lenberg och uppläst av Astrid Olha-gen. Veckans samtliga avsnitt även 12:30. **10.00** TT-nyheter. **10.02–15.00** Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.00** TT-nyheter. **11.30** Ålands-nytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:30. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:15. **12.30** Sagostunden. Samtliga avsnitt ur boken Trollgubben i Storberget, skriven av Anna Wahlenberg. **13.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **13.05** Veckans gäst. Även lördag 13:00. **14.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **14.05** Firarmix. Firarvärd är Uffe Andersson. **15.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **15.05** Firarmix fortsät-ter. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Med Camilla Karlsson. **17.00** TT-nyheter. **17.02** Ålands-nytt. Även 18:03. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Repris. **18.15** Betrak-telse. Repris. **18.30** Evenemangs-tips. Repris. **18.35–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND
INFOKANALEN
Frisk havsluft i tv-soffan.
Kura skymning? Varför inte men Tv Åland gör tvärtom och bjuder på en nypa frisk havsluft i ett märkligt svep. Ålands hav, Boxö-fjorden, Silverskår ja förresten, vad gör Janke där i grytan?

inpass

Jan Kronholm

Penningtvätt: så går det till

Penningtvätt är ett populärt ord. Nästan dagligen hör vi det singla förbi i nyhetssändningar. Svarta pengar görs vita genom allehanda transaktioner. Söker man på ordet via Google på internet så dyket det upp 106.000 träffar. Man kan läsa hur polisen varnar för penningtvätt och får veta att EU arbetar på ett nytt penningtvätts-direktiv.

Men hur tvättar man då pengar? Ja, därom kan jag ge besked, ty jag har varit med. Så sent som för några dagar sedan tvättade pengar. Så här gick det till:

Jag kom mig äntligen till att röja upp lite på klädhängarna och bestämde mig för att plocka ut sommarens jackor, såväl den ganska nya, som den lite äldre och den som redan blivit gräsklippar- och trädgårdsjacka. Jag märkte att alla kunde må gott av att bli tvättade och var redan på väg mot källaren då jag kom att tänka på att någonting till kanske kunde rymmas med. Röd lyste Nyanjackan med stjärnorna på ärmerna. Den har jag använt längre än vanligt denna milda höst och den kunde behöva en sväng i tvättmaskinen.

Vis av tidigare erfarenheter och plockade jag nogsamt ut alla gamla pappersnäsdukar, inköpslistor, godispapper och annat cellulosa-material som har en tendens att samlas i fickorna.

Sedan fyllde jag tvättmaskinen, placerade in bollen med Ariel, stängde luckan, vred temperaturen till 40 grader och startade.

Någon timme av dammsugning, diskmaskinsfyllning, kaffedrickning, tidningsläsning, radiolyssnande senare hade tvättmaskinen tystnat. Jag fyllde en korg och började hänga.

Men vad var det med den röda Nyanjackan, i lätt vattenavstöttligt material? Var den verkligen så här tung?

Det var den naturligtvis inte. Våt och tung var däremot min plånbok i svart läder som fanns i bröstfickan. Vått, väldigt vått, var också innehållet.

Upphängningen av tvätten fick vänta medan jag i köket försiktigt dissekerade plånboken. I en hög på köksbordet placerades en oläslig pappersgögga med kvitton, köpnotor och annat löst. På elementet placerades allt annat, utöver själva plånboken: Nyankortet, Vikingkortet, Pirkkakortet, simhallskortet, Stockmarkortet, Valintatalos bonuskort, blodgivningskortet, bibliotekskortet, andelsbankskortet, och sjukförsäkningskortet.

Därtill det gamla körkortet från tidigt sjuttital som trots att det är i papper klarat sig förvånansvärt väl i sin enkla plastficka. Bilden hade visserligen fått en ny nyans med toning i kanterna, men det gjorde inte objektet sämre. Ett nytt skimmer låg också över bilderna på barnen som kletat sig fast vid ett fönster i plånboken, men även de fick godkänt.

Och pengarna då? Ja, de klarade sig alldeles utmärkt. Tre tjugo euros sedlar och en på fem hängde nytvättade och rena över elementet.

Så går det till att tvätta pengar.

Språkdebatt behövs, men gärna i nyare banor

Många blommor. Denna teckning har Hanna Jansson gjort i Bild- och formskolan. Den får symbolisera det åländska samhällets behov av att låta fler språkliga blommor blomma. Foto: STEFAN ÖHBERG

Är det fel av arbetsgivare på Åland att kräva kunskaper i finska för vissa typer av arbete? Det tycker lagtingsman Danne Sundman (ob), som menar att det är deprimerande att en jurist som utbildat sig i Sverige kan ha svårt att få jobb på Åland på grund av bristande språkkunskaper.

Ja, vad ska man säga? Att Sundman är ute på sju famnars vatten om han menar att politiker över huvud taget ska lägga sig i vilken kompetens företag anser sig behöva. Att det är givet att just juridiken är ett området där det är viktigt att vara väl insatt i det egna landets lagstiftning ända ner på detaljnivå, och att språkkunskaper då måste anses vara en del av paketet.

Att det kanske är lite märkligt om man som juridikstuderande med ambitioner att jobba på Åland inte tänkt på att det kan finnas ett behov av kunskaper i finska.

Av den politiska diskussionen kan man ibland få uppfattningen att Åland förfinskas i rasande

takt, och att det snart inte finns ett jobb att få som inte kräver flytande trespråkighet med finska som självklarhet.

Så är inte fallet.

Den stora majoriteten ålänningar lever fortfarande sina liv på svenska, med mycket få kontakter med finskan. Inte ens som journalist behöver man befatta sig med språket annat än i mycket begränsad omfattning. Snarast kan man säga att Åland i dag är betydligt mer präglat av och riktat mot Sverige än det var för 20-30 år sedan. Kulturellt, populärkulturellt, genom tv och massmedier är vi på Åland ibland svenskare än svenskarna, medan våra kunskaper om det finska och det finlandssvenska Finland blivit sämre.

Ur den synvinkeln kan man säga att avståndet gentemot Finland har ökat, dels genom att självstyrelsen stärkts och emanciperats, dels genom att kunskaperna och de personliga kontakterna över Skiftet blivit sämre då färre ung-

domar i dag väljer att studera i Finland.

Samtidigt kvarstår de ekonomiska, politiska och juridiska banden intakta. Det som i dag skapar problem är alltså inte nödvändigtvis tecken på accelererande förfinskning utan snarare dess motsats – att de kulturella och språkliga klyftorna mellan Åland och riket växer, medan de strukturella banden kvarstår.

Det finns också en tydlig tendens i dagens värld att små språk, som både svenskan och finskan är, marginaliseras i förhållande till den ständigt närvarande engelskan. Det är ingen lycklig utveckling, eftersom våra egna språk utarmas på uttryck och verksamhetsområden som snart bara finns på engelska, men det är en problematik som nästan inte alls diskuteras.

Någon gång skulle man önska att språkdebatten på Åland kunde höja sig över den uttjatade finnskräcken och faktiskt handla

om de verkliga och ständigt pågående förändringarna i vårt språkliga landskap. Där är finskan bara en ingrediens, och faktiskt inte ens den största.

Det största problemet för Åland i förhållande till riket och det finska språket är inte att Åland förfinskas, utan att Finland gör det. I takt med att finlandssvenskarna och svenskan i Finland blir mera trängda blir det också kärvare med de åländska kontakterna på svenska i Finland.

Där kunde det alltså vara en fråga om ren självbevarelsedrift att bibehålla och till och med odla de relationerna till Svenskfinland snarare än sätta sig på höga åländska hästar i förhållande till en grupp vars verklighet vi inte lever i.

NINA FELLMAN
nina.fellman@nyan.ax
528 441

KOMMENTARER
TILL LEDAREN
www.nyan.ax

klippt & skuret

Expressen skriver på ledarplats om att "Handla smart – och etiskt".

"Det är inte lätt att vara en smart och etisk livsmedelskonsument. Förutom näringsvärde, kalorier, cancerogena ämnen och producenternas arbetsmiljö har ännu en uppfordrande fråga lagts till undringarna: Hur stor volym växthugaser kostade det

att transportera min banan till min närbutik?

Svenska Dagbladet har förtjänstfullt räknat ut jetsetfaktorn hos en rad KRAV-märkta varor. KRAV-märkningen signalerar ju bara att en vara är ekologiskt odlad. Den säger ingenting om hur långt varan har transporterats, det vill säga ingenting om dess växthugaskostnader.

SvD räknade ut att bananen från Costa Rica har rest 9330 km, den sydafrikanska apelsinen har färdats 10400 km och kaffet från Peru är ingalunda mindre berest.

Nu ställer sig KRAV positiv till en tilläggsmärkning som anger växthugaskostnaderna i samband med transporter.

Det är en bra idé. Men det

behövs ännu bättre idéer. Enligt Stefan Edman, sekreterare i oljekommissionen, är utsläppen från transporterarna ofta mindre än utsläppen från den övriga produktionen av livsmedel. Så, exempelvis, blir det mindre växthugasutsläpp om man kör tomater med lastbil från Spanien till Sverige än om man odlar dem i växthus i vårt kalla klimat."

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2005: 7.256 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457-313 4444
Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax
DISTRIBUTION
Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax
Sportredaktör: Malin Tillström tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Annonssändaren: Delice Lindegren annons@nyan.ax tfn (018) 528 457
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006
Fortlöpande helår..... 159 €
halvår..... 85 €
kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Target: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 ⁴⁾ → 03.45 L ⁶⁾ →	ÅBO 17.00/18.30 → 08.00/09.10 ⁶⁾ →	M:HAMN 23.20 L 14.35
M:HAMN 23.55 →	H:FORS 09.55/17.00 →	M:HAMN 04.15

M:HAMN 04.25 → 14.45 ⁶⁾ → 23.30 L →	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 19.15/20.15 ⁵⁾ → 06.00K ¹⁾ /07.30K ²⁾ →	M:HAMN 23.45 → 03.35 L → 10.50 ³⁾
---	---	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

- 1) 25.11 ank. Sto 05.00. 26.11 ank. Kap 07.30
- 2) 25.11 avg. Sto 06.00. 26.11 avg. Kap 08.30
- 3) 25.11 och 26.11 ank. Långnäs 12.20
- 4) 25.11 och 26.11 avg. Långnäs 12.30
- 5) Inställt 1.12 och 2.12
- 6) Inställt 2.12 och 3.12

Jul-/nyårs-
trafiken:
kontakta
vår bokning!

SILJA LINE
Torgg. 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

TALLINK

**3 DAGARS SPA-RESA
TILL TALLINN**
Fr. 399 € /person

inkl. del i B2-hytt och del i dbl-rum
Erbjudandet gäller t.o.m. 30.11.2006

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 ♦ 00.50 ♦ 01.00 ♦ 10.00
10.00 ♦ 05.00 ♦ 04.50 ♦ 18.00

Vi rekommenderar våra resenärer att
checka in senast 30 min. före avgång.

Bokning och information:
destinationÅland
Elverksgatan 5 tfn 040 3008 000
info@destinationaland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Mån	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00
Tis, ons	13.30 18.30	10.00 15.00
Tor	13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Fre, lö, sö	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Extra turer under självständighetshelgen: Från Grisslehamn
4-6.12 kl. 20.00. Från Eckerö 5-7.12 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via
Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim.
före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen.
Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala Hjal-
mar Brantingsgatan vid Willy's kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-
resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till
alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroLINJEN.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn → Sto
10.30 → 16.00

Månd-onsd Sto → M:hamn
18.00 → 02.00
Torsd-sönd 18.00 → 03.30

**BIRKA
CRUISES**
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

**SKÖNHETEN
& ODJURET**
med Charlotte Perelli
i huvudrollen

Avresa: 2.12.
Pris: 99€/vuxen,
79€/barn under 12 år

**SUNDQVISTS
RESOR**
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006-7.1.2007

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Måndag-torsdag Fredag-söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00 →	09.30	07.00 1)	08.30
16.00 →	17.30	13.00 →	14.30
15.30 →	12.00	19.00 →	20.15
22.30 →	19.00	12.30 →	09.00 1)
		18.30 →	15.00
		00.05 →	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär
ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter
fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L →	06.30	03.30 L →	07.35	
04.35 M →	09.40	14.25 M →	19.50	
10.15 M →	15.30	23.45 M →	10.00	
14.25 M →	18.55	14.10 M →	08.45	
14.10 M →	07.45	01.00 L →	21.00	
23.35 M →	16.45	04.25 M →	17.30	
07.45 M →	18.00			
03.20 L →	20.10			

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstig-
ning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil
skall vara incheckad och klar att köras ombord
senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg.
kl. 07.00) före avgång. Transfer Mariehamn
(Storag, 2)-Långnäs 1 timme före avgång,
även Långnäs-Mariehamn, förhandsbokning
10 EUR/person. Barnrabatt.

Storag, 2. tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! **DAGLIG LASTBILSTRAFIK** till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

Fredag 24 november 2006

Dagens ålänning:

"Iakttar och hackar sallad"

U ppe på Åland-
skringlan sitter
Alexandra Fager-
ström, 15, och pratar med
en kompis som praoar där.
Alexandra själv kommer
från Kökar och är prao på
Park restaurang och bar
den här veckan.

● Vad gör du på Park?

- I serveringen gör jag allt
som de andra gör, förutom
att ta betalt. I köket iakttar
jag mest, och hackar lite
sallad.

● Vad tycker du om det?

- Det är kul. Det jobbar ro-
liga personer där. Och jag
fick sovmorgon i dag, för
jag jobbar kväll.

● Varför praoar du på just Park?

- För att jag efter nian tän-
ker utbilda mig till kock el-
ler servitris, kanske båda.
Jag tycker att det är roligt
att servera. Och jag blev av
med min första praoplats,
så jag ringde hit.

● Vad gör du i Mariehamn när du inte praoar?

- Inte så mycket... Går
fram och tillbaka på Torg-

Intresserad praoelev. Alexandra Fagerström
praoar på Park och tänker utbilda sig till servitris efter
grundskolan.

gatan. Umgås med folk,
och shoppar en del.

● Har du mycket vänner inne i Mariehamn?

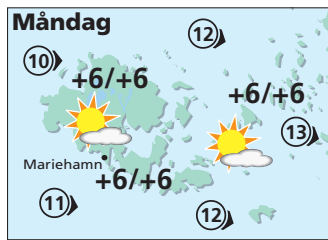
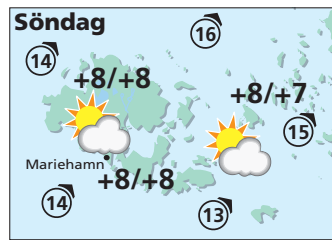
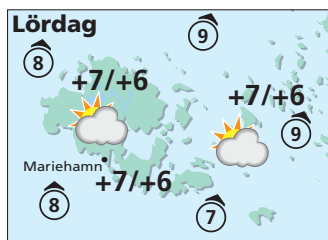
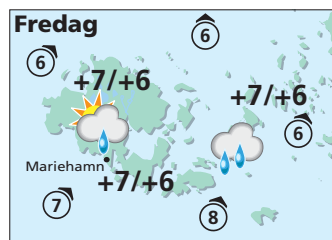
- Tja... De som har flyttat
från Kökar, och sedan lite
släktingar och bekanta.
Fler än min mamma, min-

dre än min storasyster.
Kanske jag inte känner så
många egentligen.

● Till sist - vem vill du hälsa till?

- Till alla som känner mig.

TEXT OCH FOTO:
ELIN THOMASSON (PRAO)

I går kl 14

Jomala	6	nm
Åbo	6	m
Helsingfors	5	hm
Stockholm	7	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	6	S	6
Märket	5	SSO	5
Kumlinge	6	SSV	5

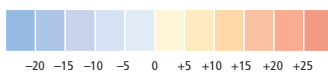
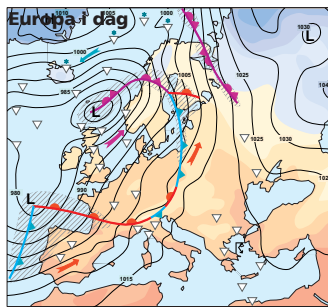
Vattenståndet i går kl 14
Föglö +31 cm Åbo +30 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	9:00	15:53
Helsingfors	8:41	15:33
Stockholm	8:03	15:07

Utomlands i går

Köpenhamn	6	Bryssel	14	Rom	16
Oslo	6	Paris	13	Aten	19
London	13	Madrid	13	Moskva	1

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Dagens rätt

Kyckling i mustsås

- 4 st kycklingfiléer
- smör eller margarin att steka i
- 2 dl crème fraiche
- 2 dl julmust
- 1 hönsbuljongtärning eller
- några msk kycklingfond
- 1 tsk malen ingefära
- 1 tsk rosmarin
- 1 msk äkta soya

Använd en stekpanna med
lock. Bryn kycklingen i mat-
fett på båda sidor i en stek-
panna. Lägg över filéerna på
ett fat.

Blanda crème fraiche, jul-
must, buljongtärning, ingefä-
ra, rosmarin och soja i stek-
pannan. Lägg i kycklingen
och låt koka ca 10 min.

Servera gärna med ugn-
stekt potatis och morötter
kryddat med rosmarin,

Välkommen till

Solbacka mycken

ÖPPET ALLA DAGAR
FRAM TILL JUL 23.12
kl 13.00 - 20.00

Julmtten har fina
erbjudanden på allt i butiken
och bjuder på kaffe med dopp

SOLBACKAGRÄND, SKEPPSVIK
ECKERÖ TFN 38 021

PEUSSA-erbjudande

Pirka apelsiner
1,5 kg

149
påse

Utan Plussa-kort 1,99/påse
Gäller hela november

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.aland.fi

**Ursäkta
röran!**

Vår flyttning
till nya lokaler
har börjat ...

Välkommen in!

Knegar'n

DALKARBYVÄGEN 5,
tel. 14587 fax 19 587

Två fräscha V70!

Volvo V70 2,4/aut -04
Business ++
Medkörd: 127.000 km
Dawn-blå metallic, fullproppad
med utrustning tex: automatlåda,
DSTC-antisladd, integr telefon,
bensin-motrvärmare, dragkrok,
15" alufälgar 8st (s+v-däck).
Kompl servicebok, 1 Ägare
Pris: 27.900€

Volvo V70 2,4/aut-03
Business
Medkörd: 63.000 km
silvermetallic, bra utrustad tex:
automatlåda, DST-Antispinn, ACC-
klimatanl, cruisecontrol, 15"
alufälgar (sommar), kompl
servicebok, 1 Ägare.
Pris: 26.400€
FÖRMÄNLIG FINANSIERING VIA GE-MONEY

ERbilab
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vardagar 10-17

**Idealisk familjebil
och för den som pendlar
med lång resväg till jobbet**

**Peugeot Partner
1,9D Wagon**
Årsmodell: 2003 månad 02
Utrustning: Sommardäck på LM-
fälgar, nya vinterdäck, dragkrok,
fullständig servicebok, front-
båge. En ägare. **12.400€**

VETERANBILS-FYND!

De Soto
Årsmodell: 1959. Motorvolym
5,92 l, effekt 251 kw = 355 hk
För flera bilder o.
data tag kontakt. **19.000€**

**DAN'S BIL
& solskydd**
G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

BRIS
BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET

- Barnombudsmannen på Åland**
Tel. 25 254 www.bom.ax
- Barnens Hjälptelefon**
Tel. 25 520 (lokalsamtalsavgift)
- Bris-mejlen**
www.bris.se
- Bris Vuxentelefon - om barn**
Tel 0046-77-150 5050

Gör som Spiderman
- svinga dig hit ...

Väggstickers
100 x 70 cm ark
20-tal
olika motiv
35,- /ark

Färghuset
vid Möckelörondden tfn 16 216
Öppet: vardagar 7.30-18,
lördagar 10-14